

miraz

umarê çarın- edar 2009

Miraz

Edebiyat o Felsefe
Gomê Çarrın - Serre: 4 - Umar: 4, Edar / 2009

Wayer o Mıdurê Guri Nuştışı (Sahibi ve Yazı İşl Müd.)
İsmail Söylemez

Editor

İsmail Söylemez

Redaksiyon

Asmêno Bêwayir - Serhat Bengi
Ayetullah Karabeyeser

Vılakerdış

Mikail Söylemez

Reklam

Sigbetullah Ercan

Temsilkarê Awrupa

Mesut Keskin - Haydar Şahin

Hesabê Panga (Hewaley zerrey Elemani rê)

Wayirê Hesabi: Mesut Keskin
Namey Panga: Frankfurter Sparkasse
Numrey Hesabi: 12000 95934
BLZ: 500 502 01

Hewaley Ewropa rê (Euro Überweisung):

IBAN: DE 40 5005 0201 1200 0959 34
SWIFT-BIC.: HELADEF1822

Adresa Temsilkarina Ewropa:

Miraz
Postfach 90 04 68
D-60444 Frankfurt

Edresi (İrtibat Adresi)

Yeni Hamam Mah. Yeni Hamam Sok. No: 25-A,
Üniv. Durağı Arkası Tlf: 0 422 323 36 65 / Malatya
Web: www.miraz.biz e-mail: zazamiraz@hotmail.com

Çêk Puesta (Qê Hewali)

Bı nomê İsmail Söylemez'i 507 36 79
Ziraat Bankası
1214 00250652-5001

**Rıyez & Mizanpaj
İtaki Kitabevi**

Dawsı/ Baskı: e- SMS GRUP

Mesuliyêt nuştın nuştueğon sero.
Nuştêgê Miraz'ir yên şırawtış têpya niyên dayış.
Ma rıca kên ku; şıma nuştıni xuy pê "attach" bışırawi.

Tedê

nuştê o nuştuêg umarê çarrın

Radayiş	4	Miraz
Şewê Xo Qesi Kena Mı rê	5	A. Himmet Dağ
Ez Gueştariyê İstonbuêl		
Kena	6	Orhan Veli
Tı Biyayiş	7	M. Fatih Çiçek
Eli Heydar	8	Remzi Orpek
Hessêko Siyoqir	9	İsmail Söylemez
Çip Qesey Ke Zerrê Mı	11	Arzu Karadağ
Genci Inaya	12	Cahit Sıtkı Tarancı
Lo Derdo	13	Hüseyin Fıratoglu
Êtik	14	Xıdır Eren
İntihar	17	Sefa Kaplan
A Çıra Herediya	18	Hasan Yıldız
O Dem u Na Dem	19	Mehmet Tüzün
Mız De	20	Herman Hesse
Felsefe	21	Asmêno Bêwayir
Mışag Ma	25	Hikmet Kaylı
Tı viyerta ra qeraxi emiri		
mı ra	26	Mikail Söyelmez
Ya Xızır Şewa Tariye	27	İbrahim Doğan
Qenepı	28	Rasim Özdenören
To Çinay	31	Sinan Usar
Hesrete	32	Sait Çiya
Nils Ferlin	33	Faruk İremet
Gejo, Ca Verd	35	Fuat Brusk
Moê Emegdari	36	Delal Silize
Babaê Mı	37	Maslum Yıldız
Mijlayiyê Heron	38	Murat Güneş
Ez Musu	40	Hakkı Çimen
Ina Kênê Astaron Ça Ra		
Yena	41	Palo Keko
Bi Volqan	42	Koyo Berz
Tı Esta	43	İbrahim Bukan
Şewê Heni	44	Hüseyin Bürke
Welat	45	M. Tornêgeyali
Sewda Çitura	46	Ali Aygün
Rubai	47	Umer Xeyyam

Vato Vêrin

Hevaltîyê ğıyalon dewom kena Rıyontiyê ğıyalon dewom kena...

Vêrsiyê helê şoni qalına. Vêrsiyê helê şoni wenıka. Ma rıyonıb, ma duri ra kotıb rıya. Ma qefilyêb. Ma renconib. Renconi ma şê vêrsiyê şelon. Vêrsiyê şelon ma yêsir guireta mudêko derg. Tengasiyê wexton ma dê vındarnayış.

Ma binê xui da, ma torê xui kerd xui çeçeli'r o ma koti rıya. Verbi welati zerron. Miraz xemlê ğıyaloni mawa. Belê ma ğıyali xui xemelnê o koti rıya. Ma zoni'g rıyağa resena guliston miyoni telon ra viyerenara.

Torê ma'd ğıyali ma êst. Torê ma'd xemlê ğıyaloni ma Miraz esta.

Şew ma ra diyabi, tari şew zê liyefêkê purtin xui pıştıb rujoni ma. Çeqêl zurên vêrbı aşm. Yo tengzarib ma kotıb de. Ruêj ma bıb tari ma ser. Bêna yo vinbiyayış niyeb, la ju tera nivêjyayışêkıb. Lingê ma rêsyab ra, yo kotışêkê biyeçarêtib in. Hını taymedıb ku hiviye ma xelisyên. Zê ruêşt sarê tunêl nişkawa ju rueştêk êsa ma ra, o ruêşt hevaltîyê şımabı. Ma pu vet ku, ma têna niyi, aygê ze madır fıkiyên tay ni. Ma ina tengasi ra xêr şıma ri vêjiye. Pê mesajon, pê telefonon uêb. Gomagom şıma ma motive kerda, ma zi da ra, rıya derga, rıyonti deom kena.

Ma wazên ku, ina rıyontiyê ma'd şıma ma têna nivêrdi. Ina bena çar gom'ug ze ma hêt şımara yên. Homa nasibkeru, ma hima zaf yên hêt şıma ra. Dêst ma o dêst şıma tizerr'id, ma piya eraver şu in rıyaşayışid.

Tari şewon, pê çilon benu rueşt. Vêr ewil ma pê yo çıla dest kerd pê ina rıyonti. La ıka wext ma sarê xui kên berz hêt asimoni ra, yo aşm êsena o dormalê ay'id bı hezaron astarê...

Ma xebityên Miraz aşm ra dorêk vej. Êg wêri biyeru, badi mudêk ra têpya Miraz aşm ra dorêk vêjiyena.

Heton gomê phoncın bimonên bı rındi o wêşi.

Şewe Xo Qesi Kena Mı Rê

şewe xo qesi kena mı rê.

tı vana: qelbê xo kena ya mı rê, jü sosine
destê mı cêna, çarnena kuncikanê na dina ra;
xırabê zerre xo musnena mı.

tı vana, çı rengo, qelbê jü sosine?

tarixê jü qomi biyo vindi, aynê tari de
namey nama de biyê vindi, serri serra de
ray raa de biyê vindi, rêçi dırba de
jü çhem xeneqiyo zerrê awa xo de

ax! tı vana, ez çıra nia xêgo
zê bumerangi cêrenê mı ser, qaytkerdenê mı
zê puki vay dinê, geyali mı ser de
lilîkê mı hurdiyê cemedîê
lete leteo, rüyê mı

mı rê zaf gıran êna, na şahidiye
xo onceno bınê pelanê destanê xo
zaniyê mı zerrê vêrê mı de
zê perranê theyranê şiliye rıcfino
ê barê maê! mı bide we

Orhan Veli

Açarnayış:
Ayetullah Karabeyeser

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Hêdi hêdi yo hewêk yenu vêrciyon
Hêdi hêdi şiyêni ti
pêl daron ra
Duriyon'id , zaf duriyon'id
Zêng awkaron'ug qet nivindên
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Thêri viyerên ra , baciyon
Qefli qefli, ju qiji'd , bêzriyayon ra
Tuêrri onciyên dhaldon'id
Lingi cini'k kuyên awa
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Wenik wenik ? Qapali Çarşi
Şên u şa Mehmupşa
Hoşi pirri bı venon / gogerçinon
Dezgon ra vengi qedumon yenu
Buyê arêq in hewê wesariyo delal'id
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Mı vir'id serxuêşiyê alemoni vêrinon
Ju kuesşkêk bı kêlekxononi xuyê nimrueşton
Miyoni lodosoni vinderton'id
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Ju qabikêk kuiçi ra viyerena ra
Nêng , dêr, kelomi , qisê...
Çik kuenu war dest ra
Gerek guilêkibu
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê

Ez gueshtariyê İstonbuêl kena çimi mı piyêrcunayê
Ju thêrêk pımpırryena gilyeşoni tuwa
Miyoni çimoni tu germinu yon nê, ez zona ,
Lêwi tu hi, yon nê, ez zona
Aşmêka sıphê vêjiyena pê fistiqiyeron ra
Ez eştişi zerrê tu ra fom kena
Ez gueshtariyê İstonbuêl kena

Wextêk'id aşiqon (waştıyon) zê Lêyl o Mecnun'i, Ferhad o Şirin, Siyehmed o Xec jubin ra heskêrdin, hema belê fexiri ra ciyoqlêyê. Ina ju sera miyerku xuert welati xui war verdenu şinu gêribi, êg bı êşku in hes o sewda xui virakeru...

Ciyobiyayış sera mudêka derg viyerenu ra. Mudo derg viyerenu ra, la hess o adiri sewda ruej bı ruej rêk zidiyenu. Diyax wırdin'ır binu ezabêko giron....

Hema fexır o kibir ni verdên êg jubin rêş. Ni êşkêni vêrniyê fexiri bigêr...

Badi mudêka xuert in ciyobiyayış'ır sarı donu wera, fexır o kibir xui zerr ra erzenu teber, qê waştıyê xui kuenu rıya.

Xuert, şabiyayış , jubinresayış gıyal kenu , pê ruejon sarê kuon ra , miyoni dehlon ra bı kul o êziyet viyerenu ra.....

Bı hiviye jubinresayış o bı têrs redbiyayış yenu resenu vêrbêr.

Bı hêjonêko gırd don berı ru...

Wetha vengêk von :

Tı komi?

Xuert von :Eza

Xuêrt vatin qê ber bin a, waştı vaz dona yena, verard şini jubin

ra.

Hema kêna va: Cê **ditenon** itya çinu.

Dınya xuert saro bina xırabi. Xui kenu xui vira, vêr bêr'id êrziyen kuen war, zerrê yı'd firthonê virazyêni, delgê derberon şoni xui ver ...

Taykêk o qêdı monenu, dınyê yı şına yena, mêrg xui on vêr çımoni xui, hema fom kenu ki mêrg yı jubinresayış niwu...

Hiviye zerrê yı hemani bırryawa. Wırzenu dorênê don berı'r...

Pêrr wêt ra veng rênê von tı komi. Rueh kuenu bedêni xuêrt pê in veng .

Von:

Ez tıwa

Tı biyayış, aju ra zi wet, ma biyayış ... şifrê şayi itya'd nımto...

Waştı, cuwabu'g bawê cêb, sêni u cuwab şınawıt ber kena a o wazdona verard şına waştı xui ra.

Hesret o sewdê yın bina ju, heyati bin ju, êşq, şayi o thaliyê yın bena ju.

Ê'z vona:

Wext ma, "ez ra bi tı" o "tı ra bi ma",

Gelo qe dınyê ma'd cefa o hesret monenu,

JU mendış oncax barê qudrêt İlahi wa ,

Çı hedd mawo êg ma bini EZ ...

Bı hiviye **ezti** ra xelas o **tı biyayış, tı biyayış** ra'z **ma**

bişyayış...

Remzi Orpek

Eli Heydar

Yew mênık bı , dewıcan tıra vatin 'Eli Heydar'
Kom ke tengone de bıbayni, vaz dayni hewar
Nan qıreke de nêşin, vatin “veyşani esti” bermayni ax u zar
Embazi bêkesan bı , nêvicnayni dost u dışmen u yar
**

Çewdê yi çinê bı, cenê yi zi merde biy, par wasar
Gedê yi felçin bı , nalayni miyan cay de feqir u neçar
Zaf xebebiyayni , nata weta erziyayni , mend bı zeif u nizar
Reyna çimê yi ciranan ser de bı, her hal u dem de ardımkar

Rocêk roco ra yaban de, di yew leyri verge, kerd xo vırar
Goştê eştin ver ro, weyi kerdin bı şefqet, nêverda ey vin o zarar
Verge bı pil , hêriş kerdin her kesi, çimesur u har u gedar
O zi nankor veciya, gaze bı lingê yi wayir xo ri, seqet mend Eli Heydar
**

Yew keye de, dı camêrdi kawti desti, kes nêame hewar
Ciranan va “kê çeray verge weyi kerdu, ehmeqo Eli Heydar
O poşman nêbı, va “kerdey mi holo” ay hawa da qerar
Se ke', nêke', hol u xırab, çewi rê nêşka bıbu dost u yar
**

Roc resa şewe, şewe resay roc, mengi vêrti, verni gede ges ver merd
Ciranan va “suc suci toyo, dewran değış biyo, fek nê guro ra verd”
Eli Heydar zi, geşver ney, la qehr u qotik u khul u kederi ver merd
Miyon dewi, gelik tepa mendi, çımke paxa bı kar ey nêkerd.....

BİNGÖL MEYDAN

02 Mart 2009 PAZARTESİ

Yıl:1 Sayı:3

Haftalık Bağımsız Gazete

**Hessêko siyoqir
“Sevda o suveyda”**

*“Çithawa a nuxta siyaga zerrê zerrê mada
Niyetu nımti suveyda?”*

Suveyda, guino nımtogo zerrê qêlbd. Niyetu nımtogo zerrê qêlbd. Nuxta siyawağ zerrê zerrda. Nımtiwa. Eşkera mekên. Tera bıpawên. Weş boniyên tera. Zerrê xui'd bıpawên, pilkerên. Sevda o suveyda berên ti het, pirresnên. Hesrêt yın bımırênên.

Çigo ci'r voni sevda; çilkêk guinya siyawa, qija. Yena, a çilk rêk cêkê tari xuertiyê zerrı'd xui nımnena. Dusena peru, monena. Oja ra kuena rıya temomi bedên merdumi ra bena vıla. Wıçağ ra pê, dornê merdum niyenu xui hemdi ser. Dornê ifleh nibenu. Heton'ug ina guin domaron'id seyr o sefêr xui, şiyayış o omiyayış xui dewom bıkeru. Merdum xui ra qıliyênu. Temomi wexton ra. Hiviyoni xui ra. Hon çım nıkuenu. Wextug hini pêrşon, rencon bıkueru, rakueru, honi xui'd vinenu. Bı qêdêko siyo qir dusena honi merdumiya.

Tı wazên bıqêdin, tı terennum kên. Mı qêdina. Labelê newı ra despêkerdişêko in qêdnayış. Tı'z zoni. Labelê wextêko erê'd. Tı'z pê hêsiyên, la çifêdı wextêko erê'd.

Vengêk zerrê şıma ra qirenu, qijenu... Gere tı xui virakêr. Tı'z zoni. Raştı konciwa, tı zoni. Feqet hêt felatê tıwa nişini, hêt xelisyayış tıwa, hêt qêdyayış tıwa, hêt mehıubiyayış tıwa vaz doni. Tı'z pê hêsiyên, labelê wextêko erê'd.

Hini dorêk sevda kota miyoni guinyê tı. Kota miyoni huçroni tı. Kota zerrê zerrê tı. Biya suveyda. Temomi bedên tı ra gêrawa. Temomi cê tı ra gêrawa. Guiniyê tı, pê xui kerda lhêlin. Mergê tı pê xui kerda zergun. Hini felatê tı çinya. Hessêko lhişın duso gironê tıwa. Hessi tı miyoni çengoni tıdo. Tı vazdayışdê. Tı wazên hessi xui bêr hesson rêsn. Tı wazên têna nivêrd. Tı wazên têna nimoni. Tı hessi xui'r gêrên yegêk, mergêk. Tı hessi xui'r gêrên mergêk tedi bezrê xui raşoni. Tı hessi xui'r gêrên mergêk tedi nıfrêt xui bımirên. Tı hessi xui'r gêrên mergêk tedi hessi xui bımirên. Tı hessi xui'r gêrên berêk akêr, gêrên pıxrik, tedi adır wekêr. Tı'z zoni, hessêk oncax rênê pê dêt hessêk yenu kıştış. Tı'z zoni ogo hessêk iğfal kenu, rênê hessêko. Tı'z pu vejên. Tı pu vetişı xui ra hess kên. Tı pu vetişı xui ra nıfrêt kên.

Hessi tı, tı'r gironi kenu. Tı ser benu barêko giron. Tı'z zoni. Tı nişkên hessi xui bıçarni, bari tı, duêşiyoni tı'r gironi kenu.

Tı vazdoni. Gelıtyayış xui dıma. Tı hiviyuê xui, umudi xui o ehtiyaciye xui tiyedır sil kêrd. Xui çımon vera dê wera. Tı piyêru êşt dhaldê zerrê xui. Tı piyêru êşt bini xuertiyê mêzgi xui. Tı vêjiyê tebêr temomi wexton. Cuyayış tı wertê mêdoni'd war'd mendu. Kuenu bini lingon. Hessi tı, paymal benu. Tı hetêkê bin ser remên.

Hessi xui war verd. Dinya hişê xui ra vej, oja verd. Viyertê xui oja verd. Derdoni xui gıyaloni xui oja ra big. Xui ri oja ra newı dejêk big. Dêj xui berz miyoni hiviye xui bıpiyeş. Dejêko kewi gueroni ezmonon. Xui ri oja ra egoizmêko terrn o delali big. Ber miyoni guiniye xui'k. Wa siyo qırıbu. Wa sevdabu. Wa suveydabu. Wa temomi bedên ti ra bigêru. Wa temomi guiniye tıdır bıçilkiyu birinê tiwa kon ra. Wa birinê tiwa kon ra dejêko kewıbu. Dêj xui big, werad, bıpav. Dêj xui têslim hiviye xui bık, têslim umudi xui bık o rad. Rad ra şu. A megêr. Têpiya meoni. Gomênê, gomênê berz. Eraver şu. Eraver eraver...

Birinê xui, kıcı memuejn. Wa kıcı niyêvinu birinê ti. Wa şati niyedu kıcı, dêj ti'r. Meverd, wa buyê dêj ti nişyeru pırnikêk. Pırnikê xui'z, in zewq ra merhum verd, tera duri big. Dêj tiwu kewi, wa kıcı niyêvinu, wa kıcı niyeşınasnu. Dêj xuiyê biyeinsafi merz dêt insafi tukês. İnsafon ra bıpawu. Şıfqon ra bıpaw. Durfin tera. İnsafi xui'z, şıfqê xui'z tera durfin.

Dêj xui, xui'r bık dadi. Dadika wayêr rehm o şıfqi. Dadika dest akêrdi o keremkar. Çı ehtiyacikê ti esta bıwaz tera. Çı dêrd ti estu bıwaz tera dermoni cê. Mevınd. Dêj xui çua bık, raştık o heta. Tesel bık, derrê çendêk şıfqiwa, çendêk dejena, çendêk, çendêk...

Ti med. Wa biyeru birinê ti wekeru. Wa birinê ti newıkeru. Wa birinê ti, rênê ber bıkeru o wa şiyeru, ti ra wet runışu. Wa runışu, rim birinê ti sêr bıkeru. Ti med wa boncu buyê rim birinê ti. Baciyon'ız wa biyeru dermon bıkeru. Wa dêt xui perukeru. Tera dejêk berzu teber. Dejêko kewi. Dejêko terrn. Dejêko delali. Dejêko dermonon'ır heval. Wa şıfqê xui dekeru, wa rehmê xui dekeru. Wa xui temomkeru. Wa yenê çımoni xui akeru. Wa xui temomkeru, embaroni çımoni xui vengkeru. Wa bırrışnu hasron zelalon, hasron biya hed o biye hesabon. Wa bırrışnu awon sualınon çermê bırinon qalınon ser. Hindêko wa tera dejêk teberkeru, dejêko terrn, dejêko newı, dejêko kewi. Ti dêj xuiyê têrn, dêj xuiyê kêwi big o rad. Rad ra şu. Şu. Şu. Şu...

Ali Himmet Dağ

Mısaibê mı mase

Zazaki ra kılami

Waştış: Miraz

Tlf: +90 422 323 36 65

Zazamiraz@hotmail.com

www.miraz.biz

Arzu Karadağ

Çip Qesey Ke Zerrê Mı

Veciyune bon
Kes çino
Teyna mendo Duzgın Baba
Na rae
Raa Dêsimia, bıra

Çêbero cineno tari
Tici sodiri ra çi mend
Vilê xu ra vece çilê xu
Çip qesey ke, zerrê mı

Koê de vore vora
Bêkes mendê bonê ma
Vindi biye mezelê ma
domani kay nêkenê
Çêberê sodiri de

Kirmanckiye ra zela ke destê xo
Lawikê vace Pilemoriye ra
Ni dewrani de
Vanê zonê xo ra nêberbenê domani
Salix da Buyer Babay
Çip qesey ke zerrê mı

23.11.2007

Sait Çiya

HER ÇI BENO SANIKE

ROMAN

Waştış:

Vêjiayişê TİJ-Tij Yayınları

Tlf: +90 212 593 74 31

212 251 49 01

Genci Inaya

Cahit Sıtkı Tarancı

Açarnayış: Gülsüm Kandemir

Yo vengêko her roj zerê mîlerznon
Her saat pırdayış'ıd o qıdı ben
Tu seke yegê xur tu seke mexsul xur
Tu dest veng kun şund
Bine bifikir! Amir tu bı nımı
Cuni inaya yene, şına
Baje şikyen peltu, qoltu
Tuvazdun oy hetra oy hetbin

Vah ay rojig mîkedirin nuzuna
Deste gulunug mî bu nikerd eş
Çırag, mî aweya veng kerd ra(heyifna)
O hevag mî yi vera yelken a nikerd
Labela aw xur ruejawuni ser uncena
Değiş bi veng bûlbûlü dard
Virsi yene bin penciremi
Wext ma dest kenu pe eya gele virun

■ www.zazaki.de

Lo derdo

Lo derdo
Serayı qoy fena dergo
Resenu azmana
Verz řo vityanara
Ma amey, niyamey, dünya kewt ni hala
Lo derdo
Lojinani ma daha ho nigıroto
Nimçe mendi nimet
Per kewto dara
Lo derdo
Goni surese qaçoruy sekeri
Her ja zert keryeno
Zert sukur mendo vityanet
Yaşılali hasret
Mergali bi tam
Lo derdo
Faz kami tori qozik geredaya
Guni surase gagoroy sekeri
Lo derdo
Roj daha ni yakerbi
Tiji filarda tarıyala ni gunamı erddalı
Ez hasaran qoy sero şıvaneyi bi
Ez kayo karacı qafanı
Küşandı surak ju hintek bie

■ www.miraz.biz

Persê felsefeyo çül siftên; "isan çiko?" Persê felsefê êtiki gore'yi; "kerdenê isanêtime çikê, çik niyê?" Kerdoğina isanêtime xo rê kerda problem. Êtik, çıqa kerdoğê isanêtime estê, zaniyê inano! Êtik: Yunanki **ἠθικὴ ἔθικῆ** ra 'exlaq'; **ἦθος ἔθος** ra peyda biyo 'adet u tore'.

Aristotelesi ra nat, ni felsefey ni persan ra sindorê xo no ro:

1. [Ma] Çı, şikinim bızanim?
2. Gereko se bikerime?
3. Çı pinim [pawenim]?

Kanti ni persan rê persê do newe besna pa. Ni persi kerdê çar. No persê çarine "isanêtime çıka?" bi.

Ni persê ke ma cor ardê ra, ninan ra o siftên, sae-kerdena [cı geyraena] imkanê zani rê jü metafüzikê zaniyo.

Didine; çı biyaina kerdoğina isani rê jü metafüzikê exlaqio.

Hirêine: "senê pitenê isani estê? (isan çı pino?)" inan rê jü metafüzikê dinio.

Çarine; persê "isanêtime çıka?" rê jü metafüzikê isanêtime.

Emma, na gurê ma de, hendia; "çık şikinim bızanim" pers nêbeno. Hendia, na gun de "zane ni persun se ano arezekerdene" de'yi pers beno.

Metafüzikê exlaqi, kerdena isanêtime bo [be] ni kerdenun çık ano meydan (çık ano ra), çık ninan rê hokim keno, inun sae keno, persanê; "çı bıkim?" "se kerdena ma lazıma?" sero sere dacnena. Problemê metafüziki ki, zey problemanê binun problemê xalisê. Ni problemi, problemê felsefeyê nêmerdoğê. Emma, ni problemi ne hal be hal areze benê, ne ki ma rehet verdanê.

Felsefê êtiki, kamiya isani sero zaneyê do nejdiyo. Emma, persê ke felsefê êtiki keno, i persun gore sindor sano xo, xo hepisê caê de tengi keno. Sebebê ni sindori, dino (itîqat). Derd u khulê dinun pêroine, isanêtime rê raa rinde salıx daine serowa. A ri rao ke dini pêro xo gore sistemê de êtikiê.

Êtikê dini ra dot (teber), êtikê felsefey sero hirê fikrê mohımı estê. Nina:

1. Çül sifte, yê êtikê felsefey Grekan (Yunanani) de raştê cı yenim. Emma, vinenim ke no ki zey êtikê dini fêlê xo "zerrewêsiye" sero ano ra. Tı qe vana, na êtik de isan "seydkarina [seydwaniya] zerrewêsiye" dimao.

2. Kant, sifte ra qeyret keno ke êtiki bêfêl areze kero. A taw ki hemu çı ano, besneno aqıl ra. Kanti gore, çıyo ke her keşi gore nêvuriyaiyo, o bingê exlaqio. No bingeo nêvuriyoğ, "rindiye waştene". Na rindiye waştene'yi ki "qanunê exlaqio". Ne na dina de, ne dina bine de, "rindiye waştene" ra ber çıyo de hewl çınno. Kanti gore qanunê exlaqi zey jü buyruğa (imperatif). Na buyruğe hüpôtetik niya, kategorika [hüpôtetik: koşullu; kategorik: kesin, açık]. Yanê, imperatifo nianên qe jü hüpôtêk [ὑποθήκη hypotêkê] ra gırêdae niyo. Na qesa kılmek ra gereko nia bêro jüan: Heni bike ke: çıyo ke ti kena, kerdoğane sari gore ki o çıyo

de rind bo, qanun bo. Na ki musnena ma ke, êtikê Kanti gore, kerdenê isani fêlê subjektifi gore niyê. Kant no qanun de vano ke, isan hento ke dina asaoğe de (Yun. noumenon vooúμενον, Alm. Ding an sich, 'çiye ke xo zerre de esto, çi be xo') mendaiyo, nêşkino zobi hereketê de bini bikero. Kanti gore isan, "zerrewêşiyê" dîma veşten'a, ae nêşkino xo dest vêrno. Serba nae, gereko isan imisê çiyê teberi, imisê jüyê de bini'a ki imisê qomê de bini nêbo. Gereko isan qanunê exlaqi rê, vengê vicdanê xo rê, aqlê xo rê gos ser no. Ninun gore, "rındiyê bıwazero". Vicdan, aql, qanunê exlaqi... ni pêro yenê jü mane ser.

3. Exlaqo ke gunê ma de morino, zêdêri yê Schelerio. Scheler "tore/qıymet" ano, besneno êtik ra. (torê/qıymet : deđer) O vano; tore/qıymet hirê gamio.

- a. Tore/qıymetê jü keşi (yê jü mordemi),
- b. Tore/qıymetê vitali [vital: hayati, yaşamsal, çok önemli],
- c. Tore/qıymetê çi.

Gama sıftêne yena, "rındiyê be qefçılıne, hezkerdene bo ikra" ser. Ramitoğê ni tore/qıymeti keso. Yê didine yena "wes bo nêweşine, teqet ra kütâe bo sefkanine, zarek bo hemeliyaine, aselet bo bêasaletine" ser (hemeliyae: gürbüz). Ni tore/qıymeti, xo herdê dewrêşi sero; velg u vas de, isani bo heywani de, kılmek ra hemu çiyê ebe roy de muskîne [çiye ebe roy: canlı şey] Hirêine yena "ekonomik, sosyal, estetik..." ser. Bingê ni tore/qıymeti de "çi"yê do beli esto. İşte, ma ni rê "çi"yo tore/qıymet ramitoğ yanime.

Êtikê ke ma heta nika ardi ra jüan, ni êtiki pêro kerdoğanê isani kenê lete u lete. Eke bingê kerdoğanê isani "ontik" (biyoğine gore) bıdiyêne, a taw êtikê felsefey ninay [nê] lete nêkerdêne. İşte, êtiko ke yeno, reseno bingê ontolojiye, gereko kerdoğanê isani tede areze kero. Ontolojiye gore, kerdoğê isani pêro raa "biyoği" de çiyê vecenê werte. No çiyê ke vecino werte tore/qıymetê "biyaino". Êtikê na roce, çiyê ke "gereko bibo" teyna ey sero nê, kerdenê ma tede ke çikê inun cêno xo dest, areze keno.

Kerdenê isani, nae gore;

1. Kerdenê naivi, (naiv: saf)
2. Kerdenê refleksiyo.

Kerdenê refleksiyo ni ma dest de niyê. Kerdenê ke gereko bıbê, i kerdenê. Tore/qıymetê ma ke zobi tore/qıymetan de koti tê, a taw kerdenê ma niyetê ma ra teber ebe a meyan [durum, bağlam] bo wexti gore yenê ra. Ni kerdenun sero bado xo xo de fikirnenime; "na kerdena ma tîrem rind biye?" Vicdanê xo de hesab vinenim. "Kaşkia ma nia nêkerdêne" vanim. Çike, "ebe na kerden'a ez xo ra kütun duri. Eslê xo ra kütun duri. NO, ez niyun!" vanim. Vicdanê ma, ma keno nêrehet. Eke isan, kerdenanê xo tore/qıymetê xo gore biko, niyetê xo, waştana xo çıton ama hurendi, ae vîneni. A taw refleksiyo'n'a hereket nêkeno.

Ma kerdenanê xo hirê qeydun sero anim ra:

1. Çiyê ke isani bo isani mabên de yenê ra [meydan],
2. Çiyê ke, kerdenê ke, isani çarnenê çiyê bini ser,
3. Çiyê ke musaym, çiyê ke ma fitim zerrê de qomi; qeydê inun.

Mabênê isani bo isani de, kerdenê ke yenê ra, inay [i, ê] taê refleksiyo ni gore, taê be destê xo'wa (ba xo) ano ra. Êtikanê khanun, ninay xo rê kerdî bi problem. Hetê ninan ra ki teyna iyê ke refleksiyo ni gore yenê ra, inay gueretêne xo dest. Xo rê kerdêne problem.

Halbuke, kerdenê ke isani çarnenê çiyê bini ser, inay ki êtik'a elaqedar. Çike, çıqa kerdenê ma ke estê, qe jüyê tore/qıymet ra duri/teber niyê. Kerdenê zani, kerdenê felsefey, kerdenê kare, kerdenê zenate, kerdenê senate, kerdenanê ke ma her rocane kenime; pêro yenê

na qesa didine ser.

Kerdenê ke zerrê qomi de anim ra, çiyê ke musaym, biyo adet u torê ma, inay ca bo [be] ca gore vurinê. Miletî zêdêri ke qalê exlaqî kerd, ninun ano xo viri. Emma, ma zanim ke, exlaq teyna ninun sero niyo. Ebe ninun sindor nêsanino cî. Tore/qıymetê ke kerdenanê ma salix danê, rae muskinê inun, inun idare kenê, i dî çî sero yenê ra:

1. Tore/qıymetê wesaiti: qezenc [kare] bo zerari seroê. Kerdenê ke teyna ma goreyê; ina, qezencê ma, menfatê ma goreyê [Tore/qıymetê wesaiti: araç değêrler],

2. Tore/qıymetê berci: rınd bo qefçılıya, hezkerdene bo ikra ra qesa xo de fındetene, doşti u haştine, nêqarokine goreyê. Ni teyna ma gore niyê. Ni, qomi pêro elaqedar kenê. (Tore/qıymetê berci: yüksek değêrler)

Tore/qıymetê qezenci bo zerari subjektifê. A ri rao ke, ni "sfer"î [sfer: 'tope, thole, qılıf' Yun. σφαίρα, sphaira ra] gore, qetiyen qalê xoser biyaine, qalê serbestiye nêbeno. Kerdenê kami ke ni "sfer"î goreyê; o kes serbest niyo, xoser niyo, binê bandıra dero. No "sfer" hetê bini ra ki izafiyî [izafi: göreceli]. Çike, çiyî ke ma gore rındî; o çî jüyê bini gore belkia qefçılı, rınd niyo! No "sfer" mabênê isanun fino werê, miletî verdano jübini. Ni "sfer"î de menfatê isani ke jüyo bin de yenê têtet, o wext ni isani jübini de yenê werê. Hento ke no menfat esto, wertê haştıye de manenê. Key ke no menfat qeydiya, o wext ancıa konê têt. Yanê, ni "sfer"î gore, haştıye menfatê hurdemine hetun serowa. Eke kerdenê isani teyna ni "sfer"î gore ke yenê ra, a taw her kes çül menfatê gırşı xo rê wazeno, na rae ki milet têtê küno têt. Cengi benê. İşte, belkia na linge, "sfer"ê tore/qıymetê berci bêro ra ke, milet jübini de bêro werê. Haştıye gırê do. Nê nê; eke "sfer"ê tore/qıymetê berci niama ra; a taw her kes wazeno ke nika'yi, meşte'y ki, tmun'i... hemu çî yê inun bo. Serba na işlegi, hemu çî rê dest finê cı, hemu rae mubah say kenê, çiyî de bêxırab nêmanno. Na wextê nianêni de hemu çî "qanunun" gore beno. Gereko her kes imisê "qanunun" bo. Na rê'yi exlaq ercino hetê, "qanunê" dewletê vêreno vırniya hemu çî. "Qanun" na hal de xo ebe miletî'a rehet dano qebul-kerdene. Key ke tore/qıymetê berci küti binê bandıra tore/qıymetê menfati (wesaiti), a taw "qanunê dewletun" benê simsêrê serê qomun. Heni aseno ke no "sfer" dewletun goreo. Serê herdê dewrêşi de çıqa dewleti estê, hente no "sfer" esto. Yanê, bêexlaqine esta.

Eke henio, gereko tore/qıymetê wesaiti (menfati) binê bandıra tore/qıymetê berci küyo. Çıqa ke gunê ma bo, no miletî nikaên bo, "sfer"ê menfati (wesaiti) dıma küyo ki; çiton bo, taê vecinê, ebe borzalê xo'ya, ebe dusincê xo'ya, ebe kerdenanê xo'ya qefçılıya ni "sfer"î muskinê miletî.

Kamiya isani henı asena ke ni "sfer"un mabên de yena, vêrena ra. İsan, omrê xo ni "sfer"un miyan de vêrneno ra. Ge "sfer"ê menfati (wesaiti), ge "sfer"ê berci vêrenê vırniyê. Emma, isanêtine, kamiya çül rındê, gunê tore/qıymetê berci de ramena.

Sefa Kaplan

Açarnayış: İsmail Söylemez

İntihar

Ez zaf rencona in bazari mêrgi'd
Miyoni sipêyiyê çımoni mı ra cesêd mı biruqyenu
Dêj mı dirhem nikêrdin, ez in heyati'r giron omiya
Ju şewêka munzevi'd diyax kerdış gelêk zuaru

madem otira ma sek, tênati biya yasax
dest u lingi mı bendondê, vêr hêr bêri'd ju vinderto
ahhan, siyer xerıpya, mirçiki koti ju qiji
piyêru ti fek ra vëndên: ju wesarêko newo intihar

comu şıktı, kardiya cıngarın teselê xui kerd domaroni mı'd
guıniyê mıwa alkolin hêdi hêdi nasilya
ez têpya oniyawa eyne ra, çımoni mı'd ju şayika
ıka mı rındiyêr niwu qet tu istonbuel'êk
demeka Beşir Fuat heqlib, Sergey Yesenin'iz otir
intihar, a piyeçega zeg şairon qebul kena
bêlkiyaz esarêt migo domaroni mı terk kenu
ogo hononi mı xemelnenu, lewu guinin

ju talika ilahiya, ju talika sipahiya
ya reb, in wırdi'z ju ummet ray?
Pê biyevengiyê aw çılkena ciyêb mı
İna ju gêjtiwa yon ju hikmeta

dinyê ma'd çend hêb şair hına koti siyayi
ahmet oktay zonu, enis batur'iz otir
labelê pê ebced'iz reqemonid ca nibên
tı vaj zerrê mı tı vaz, qê Homê ıka tı vaj

Merg çiko newı niwu, biyayış'iz otiro la
Wextu'g mı eşanwıt yesenin, mı çendêk tı ra hes kerdıb
Badi wextonız pê şewon ez miyoni şêrmid biya qij
O mı va, ma a gêjtiya biyebınid jubin vinên

ruejêk ez oniyawa dinya ra felaket ju hubrêko
o tı voni qê heyat, ju gındikêka pê merg cuyena
ni felsefi ni'z ilim, wırdi'zi deştış nivındarnên
giyonu'g voni qêdiya, niqêdiyenu, nişını

belê qırbon, intihar ju heqêko, ogo tesel nikeru adiwu
rê bizonên ez çendêk rencona in bazari mêrgi'd
ra dayış, şiyayış holiya, vindertiş zuar yenu
him'ız zaf şair honik qebroni xu'd bawı vindertê

Hasan Yıldız

A Çıra Herediya

A ki xundê xuya
Hewiya newiya
Xunde dana xo ro
Xunde xo oncena
Qe nêwena, qe nêsimena
To de ge qesey nêkena

Sar rê biya wese
To rê biya nêwese
To de cêna gulase
Î binu rê biya xase
Qe nêwena, qe nêsimena
To de qe qesey nêkena

Vaze Xaskar, tu vaze
Jû mevaze, dî vaze
Zerria xo ra vaze
Raşti vaze, jûr mevaze
Qe nêwena, qe nêsimena
To de qe qesey nekena

10-12-07

■ www.solhan.net

O Dem U Na Dem

Dem, demê ma vi, khuline honik, doê ma hest vi
Der u ciran gegane heredan, gegane hast vi
Werdê ma zêde ron u thoraq, serê siti, most vi
Meymano de pêse ke ame, werdê ma gost vi

Nêuştîme ra xo ser, xo ser ra nêest o ters
Xainêni ca nêverdê, jüvini ra nêkerd pers
Deyme aqıl nêguret, qêda u bela nêbi ders
Sari rê çîqa rınd u baqıl, zuvini rê eve hêrs

Nika ki, zav u zêç pêro pia xızmete kenê
Hemgên u serê siti niyo, ağıyo, çîyo ke wenê
Heşiriya ke tederê, halê xo de ki sêr nêkenê
Destê jüvini nêcênê, wayirê qesê xo nêbenê

Pêrar şîyme welat, ma va, bivênime pêre u qomi
Her ca isız vi, Werê Sulvîsi, Peyê Çêle, Qoriyê Gomi
Dew u waran de veng da, laz u çênê Mîstê Alê Bomi
Pagan ji ma ra cênê, nine ra coru nêbenê lomi

Dewê ma bi vêran, bağ u baxçey biyê khend
Mergi biyê çunıd, axpin u hêgay tırr u bend
Sar dano arê sung, rîvês, kenger u nêrebend
Rijiyoy, biyo page, mektebo ke ma tede wend

Namê ma, kincegewri, pelga sipiye ra nusna
Defter kerd cêvê xo, pey ra eve bêçîke dowosna
Aqıl sare de nêmend, Tornê Thuji çî di, çî hesna
Caê pi u khalıkan de bîndestîye zerrê dey vesna

11.05.2007

Mız de feteliyais temaseo
dar u kemer teynaro
qe darê, dara bine nêvinena
her kes teynaro

dina mı rê pırre biye, albazu ra
xona ke heyatê mı roşti bi
nıka uyo ke mız kuno de
endi kes nêaseno

raşti ke kes kamıl niyo
uyo ke tari nas nêkeno
tariyo ke bêrem u bêveng
ey tédine ra keno cêra

mız de feteliyais temaseo
heyat teyna-biyaeno
qe isanê, isanê bini nas nêkeno
her kes teynaro

Almonki

Im Nebel
Seltsam, im Nebel zu wandern!
Einsam ist jeder Busch und Stein,
Kein Baum sieht den andern,
Jeder ist allein.

Voll von Freunden war mir die Welt
Als noch mein Leben licht war;
Nun, da der Nebel fällt,
Ist keiner mehr sichtbar.

Wahrlich, keiner ist weise,
Der nicht das Dunkel kennt,
Das unentrinnbar und leise
Von allen ihn trennt.

Seltsam, im Nebel zu wandern!
Leben ist Einsamsein.
Kein Mensch kennt den andern,
Jeder ist allein.

**Wikipedia ra,
Ensiklopediya Xosere**

**Almanki ra açarnayış:
Asmêno Bêwayir**

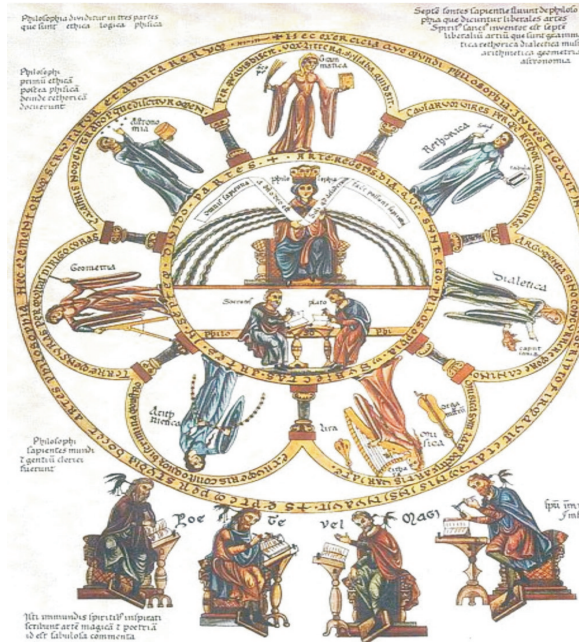
**Felsefe
(Letey 2.)**

12. Tarixê vatey u ê ilmi

Vatey „felsefe“y Yunankiyo Kihan (klasik) ra yeno, kelimanê φιλοσ (philos > filozof) 'embaz, dost' u σοφία (sophia > sofia) "kamiline, zanetîne, hikmete" ra yeno pêra. Telefuzê cı Zazaki u zıwananê rocakewtena miyanêne de Erebi falsafa فلسفة rao. Yew be yew ke çarna a, "kamiline ra hezkerdene" ya ki rehetêri "zanayışi rê sewda" çike mena sophia, tewr sifte her bera (qabiliyet) ya ki alimine rê vêrdêne, ê senata dest u tekniki rê ki. Fêlê felsefe kerdene gama verêne tarixxano Yunan Herodoti de (484-425 İrR) veciyeno meydan (I,30,2), cao ke zanayış rê veşaniya merdumê dewletê Atênayıcı Solôn (~ 640-559 İrR) ifade keno. Bawer nêbeno ke Hêrakteiti dewrê xo de vatey felsefey gurenao. De dewrê antiki der vatêne ke terimê felsefey raver Pütagorasê Samosi veto meydan. Qıseykerdena Platonist Hêrakteides Pontikosi gore Pütagorasi vato ke, tenya Heq/Homa wahêrê sophiao, insan tek xorê şeno, bal u meylê xo cı do. Etiya de o taw ki sophia ameya mena zanayışo metafüzik. Na mesela Hêrakteidesia ke xorê yanbegi u parçe-parçe wesiqa de arda, tedqiqati çım de be sağlemiyê qan nêkena. Hewna Platoni de terimê zey filozof u felsefe-kerdene zey vatena Hêrakteidesi qetiyen veciyenê meydan, hele ke diaolgê Platoni Phaidros (278d) (Fedros) de, cao ke na jüye tesbit bena ke, bal u meylê xo be kamiline (felsefe-kerdene) daene u wahêrina kamiline axıro peyên tek u teyna xercê Heqia/Homaya.

Felsefe, demey xoyê tarixi de nia terif biyo: bal u meylê xo be xeyr u hewline, raştıkên u rındekine (Platon) ya ki be kamiline, heqiqet u irfan dayışo (Hobbes, Locke, Berkeley). Nae gore felsefe keweno ra prensipanê tewr serênan (Aristotelês) dime u niyetê cı xo dest vıstena zanayışê raştio (Platon). Oyo irfan u şınasnaena heme çı-miyan sero dano pêro, cısmê ke nêasenê (Paracelsus), inan sero ki; o ilmê têde imkan (Wolff) u mutleqio (Fichte, Schelling, Hegel). Oyo heme ilman ano nızam u inan bestneno pê ra (Kant, mach, Wundt), "ilmê heme ilman" terif keno (Fechner). Merkezê cı de analiz u sero gureyayış u qeti tainkerdena vate u terimana. (Sôkratês, Kant, Herbart). Heto bin ra felsefe, a senata ke merdum pê merg [merdene] museno (Platon), o musayışê qıymetê normatifio (Windelband), bal u meylê xo baqılane be zerrewişiyê daeno (Epikur, Shaftesbury) ya ki be fezilet u pêtine (Aristotelês, Stoa) bal u meyl cı daeno.

Nezerê Ewropa de kokê vatey felsefey reseno Yunanistano antik. Urf u adetê fikr-kerdena Asyaê dahezar serrey (felsefey rocakewtene keza) zêde wext nêvênienê ya ki kemi gêriyenê. Vênayışê dınya ki aidê felsefeyê, her ke midfakerê cı hetê dini ra nê, hetê felsefey ra arguman kenê.

Disiplinê akademiki u xofehm

“Felsefe hewt senatanê serbestan miyan de texti ser de ronîsteo” Hortus Deliciarum der Herrad von Landsberg (Seserra 12.) ra terifê.

Xofehmê (areze-kerdena xo) felsefey, ilm-biyaene de demey tarixi de habire vuriya. Deva-devê heta dewrê Sôkratês u Platoni, Filozofanê Yunananê verênan kar u barê xo terê meylê irfanio ke eqilo ey rameno, heni zanito; nêwaşto ke yew fikr u idey dinyao mütik u adet u toreyanê dini xorê heni bigirê. Hetê ra fikr-kerdene be na qeyde xo mütos ra kerdo xoser, heto bin ra ki müti (miti) bine ra pêro red nêkerdi. Filozofan zerri ra mütan ra fayde diyêne u ifadey şairaney gurenaêne ke doktrinanê xo vila kerê.

Sôkratêsi be şagirdanê xo ra ke meylê xoyê irfani, fayde u xeyrê xo rê ewniyaêne ci, Sofistan derse daena xo rê heqe (bedel) waştêne. Taê Sofisti derdê na senate biy ke, mînaqeseyê de pê wesileyânê rêtorikan u merifetanê eqilîe mentiqinan reqibê xo binê xo ro dên. Hedefê inan no bi gama ke kewti tenge, pê dek u dubaran ki (Sofizman), eke „hetê zaifêri biçarnên ra heto quwetinêri” (têver şane: Eristik).

Xıristiyanine ke çagê antikê herey de hukim visti bi ra xo dest, xeylê seserri felsefe-kerdene tenya bingehê fikr u vênayışê dinyaeê ê dewri sero mumkine biye; nêbiyêne ke fikrê bingehê teolociya Xıristaniye de bialoziyo têro. Zey ney İslam u Cuhudîtine (Musewîtine) de ki hudud u penge nê ro. Na ri ra Ewropa rocawani de xeylê wext resmê felsefey terê „keyna teolociya azebe” (ancilla theologicae) hukim kerdêne; yanê ê ilmê dê yardımkerio ke gereko pê delilanê baqılan pheşti bidaêne wehyanê Homay/Ellay.

Universitêyê ke çagô miyanên de newe niyaêne ro, felsefe tede bi jü dersa terbiyetia bingehi (a „propedewtike”). Eslê terbiyetê universitêyo ke Artes liberales name benê, 'hewt senatanê serbestan' ra

ibaret bi, zey „gramer“ u „dialektik“ u „rêtorik“ u „geometriye“ u „aritmêtik“ u „estareşinasiye“ (astronomiye) u „muzik“i. Qedenayişo verên enê studium generale de fakultey artistan de lazım bi ke merdum bişo terbiyetê qısmanê „berzan“ terê tıb u huquq u ilahiyati kewo. (Vatey unwananê (dereceyanê) akademikanê zey B.A. (Bachelor), M.A. (Master), Ph.D. (Philosophiae Doctor) ya ki Dr. phil. (doktor philosophiae) na rêçe ra heta ewro mendê.

Seserra 13. de, Ewropa rocawani de, be felsefey Aristotelêsi ra werênayişo ke zêdiyaêne, felsefe pê biyêne xoser, oyo ke sinorê disiplinanê artesi viyarnaêne. Xeylê filozofan u teologanê zey Albert der Große („Alberto pil“) u Thomas von Aquin'i kerdêne ke xo ser gırewtêna (resepsiyonê) rocakewtêna Aristotelêsi de bimanên u felsefey aristotelesaney be doktrinanê (musayışanê) kilisey Katoliki ra yew teswirê heqiqatio genel (ê têdine) de pêşanên (biarên têhet). Sentezê da henêna Thomasi Summa theologica (Lat. "kulliyatê ilahiyati") de arda ver. Ney ra serkewte, seserra 12. de ki yew gumanê (pawitişê) zanayışê tecrubeyo berz kewto kar, oyo ke peyda-biyayışê fikrkerdena çağê neweya ilmê feni u metodê be cerrebnişan rê bi bi şertê veri.

Renesansi ra nat her ke şî, sinorê ke ilahiyati cı rê nay biy ro, felsefe inan ra vêrd ra. Filozofi êndi peyser nêvinderdi, vênayış u fikri mudefa kerdi, êyê ke be musayışanê kilisey ya ki qeder be ê Xıristıyanine, caran yew nêbiyêne. Çağanê reneansi-humanizmi u roşti-biyayışî ra dime felsefey heta roca ewroêne din de be lom u kibar na werê, mabên de sinor na ro u zêdewext ki xo ey ra cor gırewt. Labelê xeylê filozofi ki est biy ke, qedrê do gıran daêne cı, wa caê vênayışanê xo be ê qenaetanê xoyê dini ra be temamiye têkewên, yew bên.

Hele ke çağo newe, demeyanê belıyan de felsefe de heni qayt kerd ke ilmê ilman sero ilmê têdinano; oyo ke raşti u heqiqatanê umumıyanê ebedıyan ano roşti ver u berê (keyberê) cı keno a (philosophia perennis 'felsefeo ke tım vêreno') ke wa merdum raştiye temamiye ra areze (fehmi) kero u sebeban u presipanê peyênan reso. Heta seserra 18. felsefe 4 fakulteyanê (mektebanê berzan) ra yewê bi. Nae de ki jü şagırdina bingehêne luzım biye ke telebey tepeya bişên, balê xo bîdên ra persan u tedqiqatanê ilmanê fenan u zey ninan. Taê universiteyanê urfiyan de ewro hewna ki musaena bingehêne de (diploma verêne) yew "Philosophicum" (zanayışê felsefeyê temeli) telebeyan têdine rê mecburiyo.

Seserra 19. de her ke şî, xoser biyaene zêdiyê; raver ê ilmanê feni u tepeya ki ê qısmanê filolociye u ilmanê sosyali (qewman). Kursiyê dersedayışî felsefiy, neticey meylê zerrekê xo ra, her ke şî, kewtêne bînê zorê disiplinanê akademikan ke (kursiy) xo warey xo sero alım kerên. De çağo modern der, be felsefe taê wext wezifa refleksiyonê disiplinanê akademikan u şertanê inanê veri sero werênayış mendi.

Disiplino akademiko modern felsefe, na sebet ra waştêna heqa xo raşt vêneno ke metodê felsefiy wareyanê ilm u pratikiê binan rê ki dest danê. Nae ra qeder ki filozofan çım de mızakerey mewzuyanê êtikan (exlaqıyan) u ê persanê temelan xas warey inano. Ê univesiteyan na zeman de, xofehmê xo de na rêça xo esta ke disiplinanê felsefiyanê urfiyan, zey mentiq u êtik u teoriya irfani u teoriya ilmi u tarixê felsefey, çarçüwey terbiyetê mialıman de salix ro cı dên. Be na qeyde werênayışê felsefey universiteyan de ca gêno zêdewext tenya dursa dini ra nê, ilmanê sosyali ra, edebiyat u senate ra cia; leteo vêşî, felsefeo teorik biyae be

giranıya teoriya ilmi, ê analizê qıseykerdene u ê mentıqı tederu. Ancia ki "disiplino akademik felsefe" de tim arzêto giran esto ke mızakereyanê na zemanîe akerdeyan de iştirak bıkeru u fikr u caê xo vaco, vacime ke persanê êtikan rê gurenayışê tekniki, ekolociye (ilmê der u dormey), genetik, problemanê tıbi sero ya ki felsefey kulturana miyan (interkulturel) sero.

Feqet felsefey univrsitey ra dot, enstitüyan ra teber ki daima fikrkerê xoseri ki est biy. Roştkerdoğanê zey Voltaire, Rousseau u Dideroti rê (teşwiqkerê ensiklopediye be hedefê roşti-kerdene pê zanayış) Fransa de ke philosophes ('filozofi') vat, nêvat, rêça Montaigne de, pê nê qesey, genel de nuskarê alimi ki fehm biyêne; inanê ke mewzuyanê populeran, yanê elaqa têdinana resmiye sero fikrê xo vatêne na qeyde ra ki 'alimê xeylê çî' zey Goethe u Schilleri. Fikrkerê zey Adam Smith, Abraham Lincoln, Jean Paul, Friedrich Nietzsche, Emile Zola, Leo Tolstoj, Karl Marx, Sigmund Freud ya ki Søren Kierkegaardi nae de yew bi ke pêro pia girêdaey yew universitey nêbiy u felsefey mektebio akademik nêvıraştêne. Anci ki alem de hetê inan ra xeylê teşwiqê felsefiyê ke itibar diyêne, veciyaêne meydan u inan lınganê xo ser de tarixê felsefey terif kerd u dekerna merdum şeno ninan be fikrkeranê nê çağiê xeylê wendeyan ra têver şano, zey Paul Watzlawick, Umberto Eco ya ki Peter Sloterdijk.

Veciyaışê do newe ki ronaena şubeyanê felsefiyana, êyê ke qailê, imkananê cemaetberıye rê ya ki raye salix-daenê binan rê alternatifê teqdim bıkerên.

(dewamê cı esto)

çıme: <http://de.wikipedia.org/wiki/Philosophie> (Paiza peyêne/Eylul 2006)

Binnoti:

1. No letê açarnaişi de mı Zazaki de varyantê terımanê Yunanki tenêna Yunankiyê Khani/Klasiki ser ardi nejdı, zê mütos, Sôkratês, êtik, metafüzik uêb.
2. Erebkı de 'p' çınıyo u telefuzê herfa Yunanki φ (phi) o taw Yunanki de ki p'o helmin ra geyrao be [f].
3. Fragment 35 DK, [http://de.wikisource.org/wiki/Fragmente_\(Heraklit\)](http://de.wikisource.org/wiki/Fragmente_(Heraklit))

qısebendek

alimê xeylê çî bera (<i>maykeke</i>) cemaetberıye	polymath, Universalgelehrter qabiliyet; yetenek danışma yeri ('cemaet ro cı berdene' ra)	rêçe (<i>maykeke</i>) refleksiyon	'derse daene'; ilmê rê cıkwetiş şopi; iz, gelenek anlamında çiyê sero delğeo xori, fikrkerdene, rıjnaen u nıjnaene
cı ewniyaene	tey nia daene, qaytê cı kerdene, pıro seyr kerdene	renesans	rönesans, reyna be dınya amayış
çarçüwe deva-dev disiplinê akademiki etiya fezilet	çerçeve teqriben; aşıaği-yukanı akademik disiplinler, Alm. <i>Fachwissenschaft</i> ita, aita, naca erdem, Er. فضیلة, Yun. ἀρετή	rocakewtene rocakewtene miyanêne rocawan roşti-biyayış studium generale	rocvetiş, şerq, mışnq; doğu ortadoğu mığrıb, ğerb; batı aydınlanma dersê yew universiteyê ke mecburi niyê, seba zanayışê umumiyê
guman (pawıtış) herey irfan	beklenti berey, erey; geç şınasnaen u diyene, Alm. <i>Erkenntnis</i> , İng. <i>cognition</i>	şertê veri terbiyet terê têroaloziyaene urfi vate (<i>neri</i>) vêşi ware wehy	ön koşul Eğitim zey, zê, jê çelişmek geleneksel terim, kavram zêde alan Er. رحى ra, kelamê Homay (Ellay)
jü lom, kıbar	1 (dişil) kritik müzakere مذاكرة; çiyê sero xori, yew be yew suhbete ya ki nuştene öğreti; Alm. <i>Lehre</i> mütos mitos, Er. أسطورة, Yun. μῦθος	xofehm yanbegi yew zerrek	fehmi xo; özanlayış dolaylı, indirekt 1 (eril) ihtwa; içerik
nuskar penge (<i>maykeke</i>) propedewtik	edebiyat yazarı nırğe, tabu, sınır Yun. πρό 'ver', <i>paidéuein</i>		

Muşag ma

...
Hikmet Kaylı

Wêxt çiyayiş waşono hênê
Xumê vaşi xumê insona.
Tırpoyn onceyn min hegond
Sermad tija germ...
Bin lingonid çariğ kuon..
Çare muşagonra arex umudi yön war

Wext çayiş waşono hene..
Welatid yo teşxele xewato
Extarma he cede cumid...
Xert ma he min dewid...
Muşagma xewatra geren a..
Mil yinid tırpon..destid cığara...
Kelomek weş fek yınra vijyene bıra..

Wext çayiş waşono hene
Erd mad çim veşun he geren
Muşag ma lingzit..xert ma bi umud...
Kij ma sewır mend kuçonid hene...

Harun TURGUT

**ZAZACA-TÜRKÇE
SÖZLÜK**

Waştış:

Vêjiayişê TİJ-Tij Yayınları

Tlf: +90 212 593 74 31

212 251 49 01

Mikail Söylemez

Tı viyerta ra qeraxi emiri mı ra

Tı otir viyerta ra
Qeraxi emiri mı ra
Ez pê çimon dekerdon
Awır menda tı dima
Mı'r bes niyeb
Ez bermawa
Heta mı ra omi ez qirawa
O badi tı ra
Ez çuêkiyon şiya erd
Mı vêng xui bırrna biya çarêyi xui ra
Mı rıstım nida, lezgê nivêt
Payiz omı peloni mı a nikerd
Ez biya wışk
Menda

Fahri PAMUKÇU

GIRAMERÊ ZAZAKİ
zuwanrêznayi

Waştış:

Vêjiayişê Tij-Tij Yayınları

Tlf: +90 212 593 74 31

212 251 49 01

Ya Xızır Şewa Tariye

Ge ge zaf bena, derg mêrata şewe
Roşti rê ax u zar manenê, çimê mı
Kuno ğeyalê şewa tariye de
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Bênas o bêdosto, zerê na oda de
Zerê oda de ez o cıla xo teyna
Ĝeyalê yare ra nêxelesino ra
Tı feleka, tı meleka, tı cına, tı periya, tı çıka?
Erê zalım, bê, zê Xızırı xo biresne mı!
Hona ke ez nêmerdo, zerê na oda de
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

teynaro zerê oda de, tık o teyna
Nêweşiy o merdene êna çımanê mı ver
Emşo halê mı hal niyo, şodır nêvineno
Belkê meytê mı na oda de poyino, maneno
Ne naso, ne dosto, kes caê mı nêzano
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Qelbê mı tı vanê, dawulo, dano pıro
Derdê ez gureto, nêzano, mı rê se biyo
Canê mı zê cemedio, ez araq de xeneqiyo
Çimê mı berbiş ra biyê züa, hesir xelesiyo
Yare ez kerdo wayire derdê heliyo, şiyö
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Domanê mı benê perişan, merdena mı dıma
Gelê haval o hogur o der o cirana,
Mı berêne welatê Vartoy, dewa Muska
Dakıla mı, cigera mı Doĝuş teba Direncani bavokê şıma
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

No çi tofan bi, na zewaj ra mı rê ame
Na senê şewe biye, mı rê biye mane
Canê mı vêşa, cigeranê mı gureta kile
Kesê mı çino, mı rê tase aĝwe biarone
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Hilke-hılka mına, mı ra veng nêvejino
Xo dêm dano, se keno, canê mı nêlewino
Balişna mı berbiş ra biya çamure, serê mı nêlewino
Hermê xo keno berz, dest o paê mı nêcêno
Dilega mı şaê pili ra esta, nê derdi yare ki bıvino
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Mı qayt kerd, khalê mı sera vıneto, dest de jü çüyo
Va, a vıcdansize zalıma, to rê se biyo
Mı va, ya Xızır, va pıro Sey Nesemiyo
Ez biyo heşar ke, mı hewn diyo
Çımanê mı ra ebe kulma hesir şiyö
Teze zere cile de niştö ro, zê aĝwe cêra giriyo
Ya Xızır, tı kotia, xo miresne!

Rasim Özdenören

Açarnayış: Mikail Söylemez

Qenepı

Nêxêr. Nigu ze çikê minê kerdîşi çinuk, ez dakara tengzariyê xui ser biyari ra. Labelê a zi ju riyêka. Binê kîçi erd rehet ra bena teng. Tor, hîna erd rehet ra zuar dona tengzari. Goma nêwin'îd, nigu ze çikê kerdîşi çinuku aju ra kîçi ben gês sinê bina teng'îd. Bina teng, kar gurê kîçi, kena kîçi vira. Niker kîçi vira'z, qê hemı çî, duêş we eştîş esta goma nêwin'îd. Ina gom yena cuyayış. Qe çîrrê qomiya şîma ser, ze'g şîma diruêj piser nikoti ra? Ez, dorêk hîna dî ruêj piser nikota ra. Badi ruêj dıyın ra yen zonayış ku 48 seet viyêrt ra honi minê pêyin sera. Hîma newı ez mecbur menda, vejîyawa kuîçi. Mı zerrê xui'd çik pu vet, biyehoni êşkêna heyati insoni bıkeru biyerrumet.. Mı ra êsên 'erebı ho natha yenu, feqet, qet gêm mı niyeb, dona peru, wa perudu, gem niwu. Estunê cêroni bin mi vera, la estunê cêroniya, yon çiko bin, mı ri bıb yo qêdî. Sebêb cê qêdêko binabu'z, merdum'ug ze tengzarti gal'er cı kerd, monenu merdumêkê biyehoni, ez êşkêna hîna vaji.

Merdum'ug ze biyehon mendu, o merdumu'g binê yı biya teng, zaf çî yo qêdî resenu cı. Çiko ze ben wa bıbu, çiko ze niben wa niyebu.

Merdumu'g qê bina teng kotu rıya êşkenu sekeru? Ça yı ri teng niyenu! Şîma zoni'g tebêr şîma'd yonê dınya esta. Dehli êst, behiri êst, derê êst, axx bêna duêsti şîma êst, goma'g ze zerrê şîma şenıka, çimi şîma o zerrê şîma piyêrun duest vinên. La wêxt tengzarti êşkên dueston raştikinon xui çim ra bêrz. Piyêru rıya'd lez o bêz oja ra şiyêr oja, merdumu'g ze tengzar biwu, qê yı ina gom bena biyeme'na. Kıştê rıya'd yo qehwi'd runiştîş o ju şuşêkê çay a şımtîş wextêko bin'îd ju kêfêko, merdum hewês xui pê benu, ıka çimi cê inay'iz nivinên. İni piyêru bêna, hîma nibi dîşmen, labelê tay mendu, goma nêwin'îd dîşmenati cuyena. Goma nêwin'îd gêribi cuyena. Merdumu'g ze tengzar bıbu, nizonu sekeru, şair ze'g biyeçarêtiyê dadika gerguşê ay merda onu ra zuon: “destid yo la, nizona ça ra gırı bıdu dadi” merdum kuenu in hal nêwin. Merdum nêwin êşkenu şiyeru ça? Pırti tım o tım talukê o pirri bı biyehiviti. Sarê kuon, ki ténayiwu, thabêr nibenu. Merdumu'g ze tengzar biwu, sıxlêt rıyon oncax ténatiyê yı ziyednenu. Zhobi thabêr nibenu. Erêwu! Zemonêk yenu, hîma yo waştı o yo duest nivinenu, ruej benu şond. Bêna dınya o wext hindêne bena teng, ha! bini ina ténati'd inson xui zê merrê Kafka vinenu. Tay mendı'b wı zi dawê ténati ra teqên. Vatin; “dınya ruej bı ruej bena teng” vêr ewlı otir hirabi, ez tersawa, mı wetha vaz da, duriyon'îd diyês mı ra êsê, piyeş çep'îd o piyeş raşt'îd. Dınyê bi ê mı, la in diyês dêrg verbi jubin bin derg. Ez wadho pêyin'da, oja guesî'd

dom bib, ez şına şına kuena dom, mı ra êsena. Pising: “va; mademu'g otira tı zi riyê xui bibedeln” o merri werd. Merdumu'g tengzar bibu, hına zê ini mêrri, dom tera êsena. Dom çinyebu'z, pisingi'g penc erzên cı, tera êsên. Her kuirrnê dar, kerrê qaldırımı'g ze'g bini lingon ra rêsiyêni ra şını, vıla'g ze lezgi ra kota o çalhmısyawa, pemê qewaxonu'g hewa gezi kenu o vindenu, hemı çı benu yo dom o yı erzenu xui dima. Ha harbiyayişi zerrê yı onciyê, şı. Herindê yı, philuzyayişon guretu. Gomêk yı ra wet dınyê biyekêfi vindêrtiwa. Dınyê biyekêfi zê kerrê ari dormalê xui gêrena o vindena. Cı ra bibu nızd, bêşku dêsti xui ponu, ina dınya, co'g bıgını ay'ir zê kerrê zimpara gena, kena werdı o kena vin. Merdumu'g ze binê yı bibu teng, in riyaşayiş'id yo qenepê parqi kuyenu vera, fikrêko kartu o fantezika şıxıuliyayiş ra biya kon o qafşekal biya, dormalê yı gena. Sonkiya ina miyes'id zi runi vetişi estu. Kom in qenep'id niştu ru, konci waşti, konci dışmen omo şıwu itya ra? Zuoni yı bibên o qısê bıkerdên. Noniku ıka yı zi dest kerdu pê, vajiyenu. Vonu: “ of, diyês çıqasêk bên teng. İka zi, ez kuena domê yo qenêpi” o wext ayi'g ze intihar kên, sêni benu yı teşebbusi ini guiri kên, binênê fom kerdib. Labelê in werdê fikiri eyini wext'id otir muêtin ra ku, hıma guirê yıwu dınya niqêdiyo, ju eşqêk cêk ra omên viyêrtin ra, nêxêr hıma kêf yı niomı'b ca, labelê fikiryên ku gereka hını kêf yı biomên ca, ina zi qê in insoni ju halêko mu'cizeviwu.

Belê, ju qenepêko raştikin yı ra verib ıka, raştıya kom omı şı in qenepı ra? Qe niyebu, nızdiyon ra, zemonêko nızd ra ju omo tiya ra şıwu. Ju risalêka wêndi o warrmêndi ra musenu inaju. Ehtiyaciye yı ni pê wendiş, ni zi pê şınawtişi muzikêk, o ni'z ehtaciye yı pê suhbêti yo duestêk esta. Nişenu ru qenêpi ser. Nêxêr in runiştış niwu, kuenu, yon'ız benu ru, qenêpi ser. Qayil niwu vêng muzik biyeru cı, labelê sıxlêt bajari gueşoni yı kenu pırr. Kerrê zimpara zerrê destoni yı pıruşnena. Qayilu nişka ra bibu o qenepo'g zer ser runiştı, qayilu bibu qenepêkê parqi, çımki dêrd o kuili qenepê parqi çinik. Yo qenepêkê parqi; co go ze tedi niyo ru, oja'd vindenu. O extiyar nibenu. Ju qenepêkê parqi benu kon, la extiyar nibenu. Tor holiyê cê inawa, êg o qenepê parqi nizhonu gerri çıtho? Yo qenepêkê parqi qet tu thaba nizhonu. Benu dhaldê rındi, dhaldê vaşi, dhaldê kezikon. La yı zi nizhonu. Niyezhonayişu'g ze wı nizhonu, niyehonayiş yı rawu! Mademu'g otira, ez xui bıkeri zê qenepê parqi o wext fikiryu ku, çık waştış; ruez go ze hıma con ra nivêjiyo hiviyê yıwa. Dêst yı benu derg hêt kağıdı kon sera, ê kağıdı sera nuştın vinenu o hına wonenu: “sifêt mawu kêm, ténka guinekariyê ma niya..” sifêt mawu kêm? O çıthaw? Sifêt ma, ıka kému? Gereka konci sifêt ma bibên ku ma yı ra mehrum mendi.? Ogo ze kému, sifet go gere bibêni wıwu? Yon ogo ze estu o yıdır çinu wıwu? Feqet merdum bionıwu in vati ra, vati gueri sifetu'g ze kému, i vonu. A zi “guinekariwa”. Demeka dawê têki sifeton ra ma bên guinekar. O dawê guinekarı ra têki sifetoni ma'd kêmoni vıraziyena. Eciyeba konciwa? Bêna wırdi piyayi'z. Tor piyês ma'g ze kému, ténka guinekarı ra ibaret niwu. Guinekariyê ma, parçê kêmoni mawa. Demeka hıma dest niniyo temomi cêwa. Ze'g waştın bibu qenepı, in fikiri xui u tengzariyê xui nişka ra piyêsêk'id na ru sonkiya. Dewomi ina cumle zi oja'd nuştıb, labelê in kağıdı koni ser hêrf rınd niêsên, la rênê'z wend. Hına nuştın: “la sifêt mawu kêm çıthawu?

Wendiş, şımtış, peradayış, rakotış, niyêwşi, renconi u extiyariyê ma...” O wext hına fikırya: “tengzari zi bena miyoni miyon” o çend riyêzi'g ze niomêni wendiş, tedı hına viyertin ra: “ma bızhon ku hemı çı qê ma niyemetêko”. Wend o baciyon hına va: “boni tera...! Demeka ez ika ina tengzariyê xui niyemet ra hesebnana, otira?” wext qenêpi ser ra wırışt wı, sonkiya bıb merdumêko bin, otir xui'd pu vet. O, wext oja ra qiliyên hına va: “ez tı ri teşekkur kena, qenepê parqi” bêna eşqonon ver firr nidên. Labelê hêt xui ra resayış xui o pêşayış xui pu vetib. Feqet sêni yo resayışêko, zerrê kêmoniyê sıfêt ra vejıyenu. Ze'g xui resayi zhonên o esasen hıma xomıb, yon goyina hêt yı ra sıfêtêko kê m çinyeb. O rênê'z nişkên ku tengzariyê xuidır vêjiu sarı. İka sıfêt xuiwo kê m qebul kêrdin, la feqet zerrê xui'd ina pu vetêb: hemı çı çiqêdı êsenu o qêdı qebul kêrdin, fikıryên ku in hal ra yo resayışêk pêda biwu. La belê zhonên ku wexta'g ze in fikır aqılı xui ra niveju, in resayış ra mehıum monenu. İnqêdı, bınatê resayış o xom'id, xom'id o resayış'id şın omên. Xuidır kotin dıqêditi (çelişki). O ina rıya dı êşken ku yo resayışêk depıyeşu, ina zerrê xu'id pu vêtin o qebul kêrdin. Labelê hını ogo ze pu vêtin tengzarti niyêb, çiko bıni b. Çıthab? Êg ina nizhonên'ız, zhonên ku, in bıyaêşqi o keder niwu. O inay'id bêna yo eşqêko nımtı bıbu. Hına fikıryên.

Kağıdu'g ze qenêpi ser di o wend, mexsuz niğuret xui het. Cogo ze di oja'd warr verda. Ê kelimon, ê sıfeton kêmon, ca guretıb sarê yı'd. Halbık ehtaciyê kom ku bı in niyemet esta, eşkenu tım o tım vêjiu qenepê parq'id o parçê kağıdi'dır bıyeru ti ri.

To Çinay

To çinay,
Her sewe jü puyo kor waneno
Dara verê çêberê mı de...
To çinay,
Asme nêkuna zerre
Pençerê mı ra, locina mı ra...
To çinay,
Tici nêkena roşti, dina mı
Nêzo', sono koti ez, kamcin het ro nia gêz...
Ez weso? Yan rewde ra merdo...?

To çinay ax,
Nia bêveng, nia murızın
Nia teyna, nia bêreng , nia bêwayis
Nia kelê berbi vërenê ra, rocê mı...

To çinay ax,
Çımê mı hewrın sêr kenê na dina gewrike ro
Ne jü roşti vënenê, ne lewinê hurendia xo ra...
Pêro jü ca ro sêr kenê,
Nia cemediyai, nia düri...

To çinay,
Ez fetelino pesewo, bêhewn, teyna,
Zê jü meyti
Destê xo serdın, kincê xo sıpi
Dormê mezelo de...

To çinay ax,
Ez jü dara husko, yaban de,
Jü dara de tek u teyna...
Va êno, guvaisê xo'a
Sikneno lızganê mı...
Binê herre de, kokanê mı de,
Pêro ğeribiya owke ...
Pêro ğeribiya owke,
Pêro ğeribiya to...

Marte 2005 / Estemol

Puyo kor : baykuş, puhu
Rewde ra : çok önceden, çok erkenden
Murızın : çatık kaşlı, asık suratlı
Nia : wına, böyle
Wayis : huyayış, gülmek-gülümsemek, tebessüm
Kelê berbi : ağlamaklı
Dina gewrike : tatsız-neşesiz-renksiz / gri dünya
Lewiyais : hareket etmek, yerinden oynamak.

Sê(r) kerdene : bakmak, izlemek
Cemediyai : donmuş, donuk
Feteliyais: gezinmek, gezmek
Pesewo : gece yarları, geceleyin
Kinc(i) : elbise(ler)
Guvais : rüzgarın uğultusu (guvaisê xo'a = ebe guvaisê xo = uğultusuyla)
Ĝeribiye : hasret. (O ğeribiya welati onceno = O memleket hasreti çekiyor)

Hesrete

Hesrete zora
Jê derdê cigeria
Germ u kelecê amnoni de
Jê awka serdına

Hesrete nêqedina
Jê lêa terne jil dana, rewina
Ge diyağ dana mordemi
Ge nisena ro sere zerri
Helm gule de bîrnena

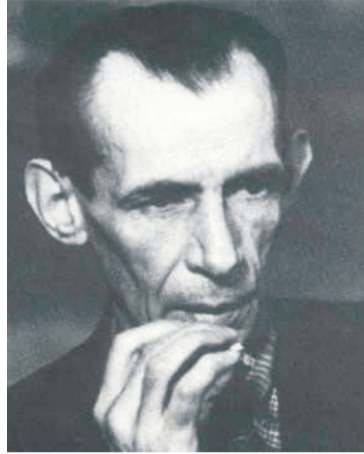
Dirbetia qersune bena wes
Dez vêreno ra, xo vira kena
Hesrete jê rêça şimşêriya
Hata be merdene tode yena

www.tavz.net

**Nils Ferlin
(1898-1961)**

Modernizm u pesimizm

Nils Ferlin jew nuštoğ u şairê İsveçico. Serra 1898i, 11ê kanunî (Gağande) suka İsveçi Karlstad dî çimê xu akerdo ciwiyayış u dinya bî riyê xuyê bî rumetin'a vırar kerda. Filipstad dî zi mekteb u xortaneya xu ravêrnaya. Dima mektebî Ferlin hême bî gurwey tekniki mijul biyo. Ferlini heqê insanan u gurweyoğan dî her wext weşey waşt. Ferlini qandê şar u gurweyoğan her tim xu eşto ver u vernida inan dî şıyo. Yanê, o insanêno roşn u embaz, qedır-qıymet zanaye biyo. Nuštoğêno çım-akerde u rewş zaneye u artist biyo. Dima qandê şar u nuštoği biyo rayber u figurêno merkezi. Wextê ciyê meşur şairey (şairi) zi bî kitabê xuyê "En döddansares visor" (1930) (Deyrê jew danskerdoğê merdan) dest kerdo.

Şiiranê Ferlini dî merdım şeno vaco, giraney pesimizma (Pesimizm: Heme çi nêweş, xırab u sıya vinayenî). Ema miyanê nê pesimizmi, wina zi merdım weşey, ironi (ironi: heneko nımnaye, henek), alikari keno, oyo kî eziyet vinayo u merdım teşwiq kerdena serwezayenî vineno. Nils Ferlin şiiranê xu bî raya kıhan u newi dano pêvıranı u bî inan ra raya newi akerda. Şiiranê ciyê neweyan dî merdım pesimizm, propaganda nêvineno, modernizm çıyo newe u hewl vineno. Mesela hondırawanê [şıiranê] ciyê kıhanan dî zaf çar merdım "ser dın u diyanet çiyê (determinizm) vineno" diyanet ra tersayenî, Homay ra tersayenî u konfliktê cı... u hondırawayê ciyê kıhani dî merdım zaf teswir incılı ra vineno. Ema, şıirê ciyê newey wını niyê. Miyanê feqirey, nêçarey u veyşaney ra vecêno u şarê xu ra günü gino.

Şiiranê Ferlini dî çıyo mühim, populeriteyo nêsnasnaye esto. Miyanê roşnaviranê İsveçi dî şıirê Ferlin cayo zaf gırd gınê. Şairê İsveçîê kî Ferlini zaf cı ra hez kerdo u xu rê nımune tepıştê, nê bi: Gustaf Fröding, Erik Axel Karlfeld u Bo Bergman.

Halê ailey Ferlini zaf rınd biyo. Hetê debare (ekonomi) dî zêhmetey nêanta. Ma u piyê cı qezeteci biyê. Keyê inan dî her wext insanê roşnaviri u zaney est biyê u her wext keyê Ferlini arêbiyayo pêser (pêser ameyê). Ema piyê cı karê xu ra hêz nêkerdê u qandê coy suki vırnênê (şınê zewbina suki). Piyê cı zey insani nêşa biyo cayê çuğan kero. Rocê miyanê la (ro) dî piyê Nils Ferlini fetisiyaye vinenê. Dima no mesele yeno pêrdê cı sere, halê Ferlini zaf xırab beno u ciwiyayışê (heyatê) cı kewno têmiyan. Qandê coy xu rê geypreno embaz u dost u hêdi hêdi inan zi taximê futboli dî vineno. Vanê kî, Ferlin zaf weş u wışk (qırıcı) top kay kerdê u des 10 serri zi artistey kerda. Serra 1945i dî zewecêno u heyatê xu keno weş.

Nils Ferlin

Açarnayis: Faruk İremet

Heqaret nuşê qandê insanan

Ez heywanê do bêçareya, poçikê mî, mî ra kewto
zeyê merdimê mino, o şempanzeyo kî serbestey wazeno
piyê mî Adem cenet dî ray şî
wîni zey meymunê dê girdi merdim nêşeno vira bikero.
Cinsê xu miyan dî tîp u tenya bi
Senêtê viraştina cî persi peyda kerdi
şewq dayê çimê cî, zeyê noxteyê dê werdi u sûr,
waştênî zaf qeyim bi ê vateyan şayê merdimi bikişo.
Uca ra rengê cî qehweyî gorilêno purtîkîn yeno...
...siyê mezgê cî dî bi, giraneyda cî ra kewt u merd
labirê gorila binî huwê, şans ra héyatê cî derg bi
u kıtaban dî namey cî nuşnenê - Hewa.
Maya ma Hewa şinonaya zaf xasekî bi
ju gorila werdi u narin bi
Ae qeçekê Ademi ardi dinya u gozi şikiti
u gurwey ciney misê ver lingandê hostey.
U wext ravêrd qeçekê Adem u lacê ey
éxlaqê ina xerrîpiya u qandê ina ayeti amey
u édet, polis, qanun vîraziya
u qedeynay - heme çiyê- rocê ceneti.
U miyanê kozîki dî bi mojle,
mojley girdi,
bin topixandê xu dî zêhmeteya ina pay keno
bî sewlê xuyê asinêni dî
-tî, merkezê héme çiyê, wîni nuşiyayo,
tî, bî persê xu'ya ray misnenê qandê xu u héyati,
Tî toximê xerdeli érdê dinyay ser dî karî,
mîrdê
ey ra çariyayo, biyo érd
u zaf günü wîni kerdenî ra merdo
tî insan, tî manifestoyê
ey rao qin u diyaneti roşeno.
Dîma héme çi tî tenyayê, tî qiralê dinyayê
her çendî pux şairê to u hungim,
jew bêçare meymuno tenya biyo xint
bî vijdanê xu yê hewl u poçikê xu'ya wîni kerdo.

Gêjo, Ca Verd!

Monu zê gitiku bêyom qomyo ra mı ser d'
dılber awırri xui birno, bêpaxır mı vêt
şuşê zerrê mı şıkıt, kerd pırri khul u derd'
nı zerrı d' tevat verda, nı thomêk tever d'
zaru weş tiri ça ra biari?
gêjo, de ca verd!

zarr zarrê zerrê mına, zerr kena zarri
xım ximê sarê mınno, zê duejey ari
nı wıyını qedyena mı ra, nı yari
awırı xui mı ra birno, rueji mı kerdo tari
zaru weş tiri ça ra biari?
gêjo de ca verd!

narina yar, narina bı şewq u şemal
bejna bari, qoma berz monena gızal
ma pia Şerevdın şên pi a pal ez pergal
hewar ki-bab-awonê m' êru mı ra biya thal
zaru weş tiri ça ra biari?
gêjo de ca verd!

miyontê tağoni ma ççem şınu, dılberê m, wever d'
ta vızêri guil u ççeg, bruq tij ma ser d'
horu tari ttavi kerd ra, lasêron pırt berd
ez quiling niya ku bıperri, in phêlon aw ser d'
zaru weş tiri ça ra biari?
gêjo de ca verd!

yar yari, yari yari, haskê mı yari
yar yari, yari yari, iskê mı yari
fasal cı kulıpiyawa, verdiyawa weri
xui ver vınder! vısiyena! pıriya biya bari
zaru weş tiri ça ra biari?
gêjo de ca verd!

Moê Emegdari

Waxto ke qalê welati kerd
sîma yenê mı viri
sîma, moê des u dı domonu
moê fistanebelekın u liskesuri
destunê sîma nêçe mordemi rasnay ra
waxto ke sîma de nia dan
çîmunê mı vera nêçeleri, nêçeleri vêrenê ra
nêşikın çituri biari ra zu', çekuy qedînê

waxto ke qalê welati kerd
sîma yenê mı viri
sîma moê des u dı domonu
dür'a düri vengê şiaru hesnen
kîle onciya dar u ber, vengê tifongu
goça surgını vêrena ra, raunê düriu ra
dewu sera dü oncino, asmên mızğeleo
dewr u emegê destunê sîma xiraveo
deze hermunê sîma kam bızono
kam bızono sewunê bêhewnu
waxto ke qalê welati kerd
sîma yenê mı viri
zerrê sîmao tenık, sarê sîmao berz

We taw jü mordema mı merde. Ez ke amu dina, hirê roji ae ez goji kerdo. Sîtê moa mı kemi viyo, dı-hirê roji ama, cızık do mı. Cinike na dina de xeylê feqiriye, destetengiye onte. Mêrdê xo ke merd, wayirê phonc domonu viye. Lazê xuyo pil 16, çêna xuya qize 3 asmiye viye. Ae eve pars, eve feqiriye domonê xu kerdi pil. Qeso kilmek ra, cinike na dina de roz nêdi, wertê ezravu de merde. Waxto ke ez heşine pê, cı rê zerrê mı zof zon da. Mekanê xo cenet vo.)

Babaê Mı

Babaê mı,
Öyro tam phonc serrio, to ma ra birriyay ya, şiyay
heni bêwaxt..
Axx babaê mı, dirbetia to mı vêrra nêşiyê,
nêsona ki..
Rocê nêbi ke, xo vêrra bikêri..
No mı rê biyo derdo gıran...

Verê çımanê ma de qemisê to bi
Ma hêfê to nêgırot, babaê mı..
Axx, babaê mı,
Hegaê ma bêwayirê,
Çeperê ma kuli berdê, vêsnê..
Babaê mı,
banê ma gınê pıro
dar u berê ma biyo husk..
Ma emegê to rê wayirine nêkerde babaê mı,
Wayir nêveciyayme babaê mı.
Gumanê mı,
Sodıra mal u mılê to rê ki wayir nêvecinime.
Ma ra to rê xêr çino
Namê to rê, cedê to rê, pir-babê to rê..
Se beno! Oncia urce, peyser bê, to wayir veci...

Babaê mı,
Çê ma zê xani bi
Pesew u peroc akerde bi, çêberê ma
dost u dismeni rê ...
Nıka inam ke, kes ma sero
Çêber nêkeno ya, babaê mı...

To zaf kutay ma vêri, baba!
Ya to bê, ya finde, ez ki bêri leê to,
Ez daa zêde nêşkino bonci
ni derdi, ni qeremeti...

bınnoti

öyro: ewro, na roce. (Zazakiyê Xozati de, hurendiya vengê -ew- de öy-
vacino. Mesela hewn=höyn, hewri=höyri, newe=nöyi,
khewe=khöyi...)

sodıra: meşti, sorra, şew ra

qeremet: ejiyat (eziyet), stam

qemis biyayis: Na noğde/çhekuye Tırki ra yena: kıymak, canına
kıymak

Mıjlayiyé Heron

Şewa, şewêka derga, şewêka germa, şewê omınya, şewê hêzronya, seet duyêsi şew muejnena ra, yoni tom tomına nimê şewo. Mı şew kerda dijê pê wendiş, mı şew kerda nimcet pê nuştış.

Zerı bol germu, e arıqya wa, icab kenu ku e şebak (pencıra) akêr, e wırışta mı şebak kerd a, akerdışdır e çita bıvin, raştıya e çita bışınawi?

Herêk, honik mala ciyêrinıd zırenu, zırayış yı dıma herêkız honik mala cuêrin ra, pê zırayış xui cuwabi yı donu, ê dıyın zırayış xui hema temom niqêdinenu ê hırnız mala cuêrin ra, dest kenu pê u zırenu, ê hırın dıma, tay wext viyerenu, u o vêrin rênê zırenu, hemız bı vengêko tênê berz u qalın, welhasilkelom çend dori hına dewom kenu.

Gelo yı va se u yın va se?

E xui bı xui fıkiyena u vona gelo benu ku ê vêrin vênda va;

-Gelê hevalon boniyên mı ra, guêş xui mı sernên, ın qısê mı şımaryo, qandê (qê) reheti u weşhaliyê şıma wo haaa, boniyên; ınaju rınd bızonên u gueşdariyê mı bıkên.

-Wayêr ma piyêrun sıba ma, zê helagom şew ra bên xebat, êg ma têk hêdi tigêrê, pê buçê ma darbon ver bınu sur u guni rıjnenu zê hori sıyê, ma hını rencon bı biyerên, ma xui miyonıd ju jubıyayışêk vıraz u ın cefê seseron ra xui bıxlesn. Cog zeni wayêr ma piyêrunon zi ıka nıka honik hondê Homa zonu la nıka hergo hot hêb honi di u hergo hot hêb fısi kêrdi. Xuera yı pê ma niêsyên, bıyerên ın vatê mı bıyarên ca.

O, kuena sarı ku; ayê dıyın cuwab da cı u vaki;

-Ê dezay mı, Allawêkil, tı vato heq voni. E bıya şert u şurut hêt tı wa, dêst mı dêst tı do. Xuera ma ri zi, Sarêko zê sarê tı lazımbı, hındê ko tı rad, e tı dıma wa.

O, ayê hırnız gueş na ın wırdin ser u bı avacuer; va:

-Gelê dezon Homa zonu la şıma heq dımay, qalig şıma kên piyêru raştı, hına qê suondi heba tek tedı xılaf çınya, labelê sênıgu şıma zi zoni, ê ma hemın wayêr ma êsti, ma xebetnên. Nıverdên ma çımoni xui ak, tım u tım doni ma ru, doni ma ru, doni ma ru, ni batılyayışu qê yıno, ni zi renconbıyayışu qê yıno, tı voni, Homê ını wırdi heslêti yınon ra gurêr, labelê gere ma heqı mıyerikon niwer, mıyeriki rınd onyên ma ra. E bıxui hema çırê vêşon nımenda. mı xebetnên la wêr mı zi doni, hetêka zi ma çıku nêwin bıknug ma ına holiyê yın ver yınır nomkuari bıkn Homa ma bıpawu.

Her bıkn, cê xui ra bı avacuer;

-Deza, deza tı hê se voni, la tı heton qê yın gêrên batılyayış u qefılyayış, tı çı qê xui nigêrên. Tı sêrsıbê ra heton şon kuayış wên ha wên, wên ha wên. La rê dorêkız xui ra pers, tı qe niqefılyên, tı qe fom nıkên vaji hını besu. Tı fom nıkên têk xui ver bıdi u sarı veradi. Pıyawa ri şıma ın nêwinon ra ma edêd bakalon xui, eynatız kerd xui vir ra. Tı ra êsenu, ma koti çı hal. Homa soni bı xêr keru. Ayê hırin cê xui ra veng gına peru, va;

-De sıktır oja ra, tuêri mınyê gıqın u çepel. Hema newı vızyêr bı, êru dawê xuisêrtı u serbesti kenu. La la wo tı şu, gi fêk qınê xui ra qısê bıkn. E xui ri sıba zi şına, wayêr mı çı gurı da mı e kena u çita da mı e xui ri wena.

Inaju sera heto sêrsibê her vêrin nivindert. Xui va u xui vindert. Ayê diyin'ız, ri ê hirin ra têpya gom eşt. O ewilin bı ın ğıyalon fikriya, fikriya, fikriya hetoni fêk sibê. Çê mısçalêk hon yı çım nikot.

Êpê wext baciyon u şı xui ra. Şı xui ra hema sêni şı xui ra, oti şı xui ra ku êg hini dornê niêsiw xui. Bı sêrsibê, wayêri cê gacil ke hadrı, şı qê hêr, biyaru gacil bıkeru, cınuşu şıyeru qeza qê ardon, şı şı labelê bi wilwilê yı têpya gêra omı şı zeri hema zi otir wilwilyên vatin;

- Ero heru laji hêr tı tênê têpya gevev bıbên nibin, ma bışyên, o tuerbê ardodnız bıardên.

Ayê hirin sêrsibê wayêr cê wırışt, têk vaş eşt ver, gacil da peru bı suari şı yega, yegê miyon ra omı şı qeza, tuerbê ardoni wayêr ê vêrin u tuerbêkız xui ri na diyara teng kêrdi u wı zi nışt diyara u qelumê xui, xui ciyeb (tunik) ra vet, adırgê xui, xui ciyeb (tunik) ra vet, adır na qelê xui wa, piyeşêk ra zi kelomê xım xım vatin pêser gêrê a, şı dew.

Êmşu'zi ni persu ni cıwabu, ni vêrinu ni zi pêyinu, tênka sıkı u setarê têron çinya, hela hela ê qelon u querebelon u qertalon rêk!...

Qela qıştena, quirebela qıştena. Lezgê dara tuyera ju qela qıştena. Qela qıştenaaaa!!!

Venguk biyevêngiyê şew qılaşnenu, kenu letê letê, vengi qelou, qışt qıştê qelona.

Cad'ız honya suernê ma wa. Hella hella gelo tı voni çıta ra, ma qela ništa suernê ma wa?

Mehmet AYDAR

**ZAZACA - TÜRKÇE
SÖZLÜK**

Waştış:

Doruk Yayınları

Tlf: +90 212 528 11 06

212 528 05 43

Dorukyayincilik@mynet.com

Ez Musu

Ez dosenu
bızun u mangun u miyu ez dosenu
dakıla ho ra musu
ez dosenu

ez pozenu
nun şır u zerefeti ez pozenu
wakıla ho ra musu
ez pozenu

ez virazenu
honıku kırşiyun u dolavu ez virazenu
bakılê ho ra musu
ez virazenu

ez derzenu
fiştanu, pêskırın u işligu ez derzenu
pirika ho ra musu
ez derzenu

ez ramenu
nukun u genım u cew ez ramenu
khalıkê ho ra musu
ez ramenu

ez rosenu
ron u hemgên u sit ez rosenu
hostaê ho ra musu
ez rosenu

ez wanenu
sanıkun u hêkatu ez wanenu
malıma ho ra musu
ez wanenu

ez vanu
şüarun u lawıku ez vanu
Sey Qaji u Silê Qiji ra musu
ez vanu

Zazaki ra has kenu
zonê ma zono şırêno
zerrn u şêm u dolaru bıderê mı
uncia ki cı ra nêvêrenu

Palo Keko

Ina Kênê Astaron Ça Ra Yena

Ina kênê astaron ça ra yena
Roj id omeyê het, şo şına
Fistoni xu pê ra deşt
Gıcikê xu ra pilê xu eşt

Veri golê germaw d' rueşena
Zerrê xu pê eşq pêşena
Nızdi rê mı ra nêşena
Şowuni dergun id êşena

Çimi xu varon ra girot
Burê yey aşm ra kot
Muradi tu çinê sor çot
Ini derdi zerrê ma pot

Esê, ri tu bui çimi varon
Honi tu bui hêgê talon
Şoyê tu ba rari maron
Qali tu kueyun ra giron

İlhami SERTKAYA

KILAMA ŞİLANE

Roman

Waştış:

Peri Yayınları

0216 347 26 44

Peri_kitap@mynet.com

Bi Wolqan

Sewda mı bi wolqan
Weş zana, ez wıcyan
Wıca warê bawkalan
Ewro oyo beno talan
Dışmeno keno kêfan

Sewda mı bol gırana
Zey pêlandê behran'a
Finê werzo cadê xo ra
Dıha qet zept nêbena
Tım şo gırs u gur bena

A sewdada mın'a piya
Zerıya mı va, ezo tiya
Şo, mı rê zu sallê biya
Ez dağ kera, bı a si'ya
Ay bışidêna bı asni'ya

Zana, sewda mı vayo
Cêra cor vay deyêno
Bı zor'a qe kes nêşeno
Ververniya cı bıgiro
Bend bo u cı vındarno

Sewda mı o Roy mayo
Corra pêl dano u yeno
Ver u ververniya xo
Teslimê kesi nêkeno
Çend şeno, şopı rameno

Sewda mı zorperçino
Eger o finê perçin bo
Tanq topan'a niyabêno
Ancax şewate dekewo
Koz bo u têtewr bıveşo

Sewda mı a raşt raya
Hend şena, ez po şına
A ray bêser u bêsoyına
Bı şiyayen'a nêqedêna
Nêqedêna, mı qedinena

Sewda mı jü Bewrana
Berz ra berz tım perrena
Cora azmin ra war bena
Ko-deyan serro anışena
Zeri u zere ra wanena

Sewda mı vewr - varano
Nerm nerm xo rê vareno
Gan dano u cıweyneno
Rahm rahmet u bereketo
Çend bıvaro, hend karo

Sewda mı pol u polato
Semedo kı, a çewt bo
Vanê adırı'ya germ bo
Sur bo u çilki bıperno
Dışmeni zi xo'ya bıveşno

Sewda mı zey virusıka
Gurida hewri dı şırqena
Cordı azmin ra war bena
Veşnena, koti ro gunena
Hetta awı reso, war bena...

2007-03-24.

Tı Esta

Tı esta guilê m', tı esta
Zerd o sim id
Şar' o sini d
Giyalê çimi d'
Timo tim iz tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Tı esta rindê m, tı esta
Viryarê mı d' tı esta

Tı esta vilê m', tı esta
Berreçi aşm id
Germê eşqi d'
Coşê zerri d'
Tim o tim iz tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Ri rengun id tı esta
Tı esta vilê m', tı esta
Ri guilun id tı esta

Tı esta yarê m', tı esta
Qumê hori d'
Sıpiyê vor id
Çilkê varuni d'
Tim o tim iz tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Zerd o sim id tı esta
Tı esta yarê m', tı esta
Şewqê aşm id tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Leqê pêli d'
Lêfê awk id
Şeqê viri d'
Tim o tim iz tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Vejiyayê tij id tı esta
Tı esta canê m', tı esta
Zerrê hesri d' tı esta

Tı esta varrê m', tı esta
Ruaşnê çimi d'
Tumê zêerri d'
Germê helmi d'
Timo tim iz tı esta

Tı esta guilê m', tı esta
Her helê mı d' tı esta
Tı esta yarê m', tı esta
Qewlê zerri d' tı esta

Şewê Heni

Şewê hnnê mı yena, şewê henê mı yena
Dadê mı ha qirena, dadê mı ha qirena
Êşm'ız kênê xu het biku, êşm'ız kênê xu het bık
Şewê mına pêyina, şewê mına pêyina

Oy dayikê dayikê
Şırna qer hayikê
Huni yêni mı bêni
Tı mı xu vira nikêr

Awê yenu serdına, awê yenu serdına
Dayık êru derdına, dayık êru derdına
Vêwê mı ho cêr yenu, vêwê mı ho cêr yenu
Day tı meqır mı dıma, day tı meqır mı dıma

Oy dayikê dayikê
Şırna qer hayikê
Huni yêni mı bêni
Tı mı xu vira nêkir

Mehlê cêr mehlê cuêri, mehlê cêr mehlê cuêri
Bêrin destu hewali, bêrin destu hewali
Heq xu mir helalkirin, heq xu mir helalkirin
Ez huna şın kê şari, ez huna şın kê şari

Oy dayikê dayikê
Şırna qer hayikê
Huni yêni mı bêni
Tı mı xu vira nêkir

Ri visturi serdino, ri visturi serdino
Ez ita bia derdino, ez ita bia derdino
Day mı vira nêşına, day mı vira nêşına
Kujik bawi germıno, kujik bawi germıno

Oy dayikê dayikê
Şırna qer hayikê
Huni yêni mı bêni
Tı mı xu vira nêkir

Welat

To rindeka, zaf şirina
Gonia mı to rê girina
Yara mına, gul sosına
Esqê to ra biyu pêrsan
Çimê mı mendê raa to ra

Koyê to jiargiyê
Ağwê to jiar u bimbarekê
Darê to jiargiyê, kemerê to jiarê
Xaskare, Buyere, Jêle
Duzgın, Muzur, Khalo Sıpe
Wayê tûyê, bırayê tûyê, jiargiyê.

Bêvin, Bilges, Heyraniye
Sulvus, Thuzık, Jiara Şiae
Qumriya, Bağire, Sengule
Warê tûyê, koyê tûyê, jiarê tûyê

Çimê Haloriye, çimê Muzuri
Milpet, Qırxler, Yoğurgol
Ağ Bava, Khal Bava, Çam Bava
Çimê tûyê, hênîyê tûyê, jiargiyê

Serê to ra kemi nêbena tija homete
Wayır zu bo, des u zu bo, pêro jüyê
Sarê ma niaro, kes mekeru tomete
Khalo Sıpe, Xızıro Khal pêro jüyê.

Dormê to, koyê, jiargiyê
Serê kou de ağwi jiargiyê
Serê ağwu de dari jiargiyê
Bêjiare cayê de to çino
Bêwayır niya, to jiargiya

Gucige, 2007

Ali Aygün

Sewda çituria!

Ez nêzonen ke sewda to çituria!
Ez nêzonen ke çimê to senênê
Tu qe zerria mı de nia da?
her daim jü surre sanena cı, goni kena tra
zerria tüya bele ke perpeşiye
Ez nêzonen ke zerria to de senê ceng esto
ammonia virêne de merdene çetına
Dêsê ke to dızdêni nusnay
tu ez nêzanu hama
zerria mı jê dêşi biye to rê, hama to
dirvetia mı biya, qılasê dêşi ro sizêne
deznêne zerria mı
eve zerria xuya bele mı veng'a to da, hama to nêhesna
quiyunê tariyu ra veng'a to da..
Mı her daim veng'a to da, Rowala mı
Hama to, coru riyê mı de nia nêda
To her waxt feteliya zerrê mı de
Dina mına tari u zılamote de
Zerrê mı rê biya helm
Zerrê minê tari rê, sodırane biya Tiji
Sondane ki asme u astarey
Roştia çimê Zerria mına
Xevera zerria to bile çina ney ra

SOLHAN

15 Günlük Bağımsız Siyasi Gazete

HABER

Tarafsız, Dürüst, İnkeli Haber

solhanhaber@hotmail.com

Umer Xeyyam

açarnayış: Asmêno Bêwayir

Rubai

،فسوس که نامه جوانی طی شد
،وان تازه بهار زندگانی دی شد
،حالی که ورا نام جوانی گفتند
معلوم نشد که او کی آمد، کی شد

afsûs ke nâme-ye tavânî tey şod
v-ân tâze bahâr-e zendegânî dey şodt
hâlî ke varâ nâm-e tavânî goftand
ma'lûm našod ke û key âmad, key şod

heyf ke bîrra cıwaniye bîrriyê
na weşîye ki wesaro teze de şîye
çîyo ke cı rê vanê cıwaniye
mı ra nêasê, key amê, key şîye

Ki ma

ASANSÖRLERİ

Bakım - Montaj - Revizyon

Sadullah ÇOBAN

Tel : 0.424 236 11 92 Gsm: 0.537 601 63 18
Kültür Mah. Bahçeli Sk. No:63/A ELAZIĞ

ZELÂL İNTERNET CAFE

Tel:(0.422) 325 13 51

Üniversite Durağı Arkası (Eski Şire Pazarı) No:9 MALATYA

ÖMERLER KURUYEMİŞ

Turkcell Vodofone Avea Kontörleri Bulunur
Parça Kontör Yüklenir

Düğün, Nişan ve Özel Günlerinizde
Çerezleriniz İtina İle Hazırlanır

Mehmet USLU
0.537 445 90 71

Tel: 0.422 324 25 71

Kışla Cad. Efe İş Mrk. Altı
No:61 MALATYA

Soykan Çay Salonu

Tüm Maç Yayınları

Temelli Pasajı Öz Murat Döviz'in
Arkası MALATYA

Miraç Kitabevi

Necmettin Çelikel

İstanbul Pasajı No: 31 Malatya